

ZASAVSKI

Vertnik

Izdaja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor
Odgovorni urednik: Stane Šuštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Naslov uredništva in uprave: „Zasavski vestnik“ Trbovlje 1, uprava ručnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 400 din, poletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 34 din — Posamezna številka 10 din — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vračajo

LETO VII., STEV 11

TRBOVLJE, 17. MARCA 1954

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Delo v množičnih organizacijah - najboljše spričevalo članov ZK

O dobro uspehi redni letni konferenci članov ZK okraja Trbovlje, ki je bila prejšnjo nedeljo, 7. marca, smo že na kratko poročali. Iz bogatega in izčrpnega referata sekretarja OK ZK Trbovlje tov. Viktorja Kovača na tej konferenci povzemamo sledeče:

V prvem delu svojega poročila je tovariš sekretar podal bežen pregled političnega položaja po svetu. Ko se je v nadaljnjem dotaknil domačih problemov, je tov. Kovač podčrtal delo naših komunistov v družbenih organizacijah, v društvih, v organih delavskega samoupravljanja in v ljudski oblasti. Poudaril je med drugim dobro uspele volitve v našem okraju v zvezno in republiko skupščino, prav tako enotnost vsega revirskega prebivalstva v tržaškem vprašanju, podrobneje pa je obravnaval vprašanje politične in moralne vzgoje naših delovnih ljudi, zlasti pa komunistov in mladine. Vzgoja je vprašanje celotne naše družbe, zlasti pa naloga naših komunistov, mladinske organizacije, Socialistične zveze ter drugih družbenih organizacij in društev. Vzgojno vprašanje je najbolj boleče pri družinah, kjer živijo njihovi otroci kot ptički brez gnezda. Tem družinam, v katerih je mnogo izgubljenec, moramo posvetiti posebno pozornost in skrb. Če razmišljamo o vprašanju vzgoje, bomo prišli do zaključka in spoznanja, da za slabo vzgojo mladine ni odgovorna samo šola. Odgovorni so zanj starši in celotna družba, v kateri živi mladina. Naše šole bi prav gotovo imele še več uspeha, ako bi hitreje napredovale načelo samoupravljanja, ki so se ga lotili doslej le večji občinski ljudski odbori — manj zanimanja pa za naše šolstvo so pa pokazale politične organizacije in delovni kolektivi. Skrb za pošolsko izobraževanje smo pokazali s prirejanjem izobraževalnih tečajev in z ustanavljanjem kmetijskih nadaljevalnih šol in tečajev. Skupno z našo ljudsko prosveto in z ljudskimi univerzami moramo dvigniti tudi delo v naših kulturno-prosvetnih društvih, ki se je omejevalo doslej le zgolj na kulturno-umetniško izživljanje, kar je mnogo premalo, poleg tega je pa bilo delo na tem področju šestkrat zelo dvomljivo vrednosti. Bili si moramo na jasnem, da naša kulturna društva ne bodo vzgojila socialistov z uprizorjanjem gledaliških burk in komedij, pač pa z odskrimimi deli globoke umetniške in moralne vrednosti. Ob uprizorjanju takih del bo naša mladina spoznala in doumela, da življenje ni burka, ni komedija, marveč globoka in resna zadeva in v tej svoji resniosti vendar tako neskončno lepa. S takimi gledališkimi deli vzgajamo našo mladino, in če jo bomo tako vzgajali, nam bo nekoč hvala. — Društva »Svoboda« bi morala prirejati več predavanj o marksizmu, predavanja iz zgodovine, gospodarstva itd. S takimi in podobnimi prireditvami bomo vzgojili s kritičnim odnosom do vsega nezdravega in kvarnega, ljudi, ki ne bodo težili za »kulturnimi« programi, ki pri nezgojenih gledalcih in poslušalcih morda polnijo dvorane in blagajno, za seboj pa puščajo veliko kulturno revščino. Na kratko povedano: plaža na teh prireditvah ni odraz delavske kulture!

Mladina se je ob pomoči in vodstvu svoje organizacije precej razvnela ter dosegla še dokaj uspehe. Mladina se je izkazala pri volitvah, manifestacijah glede Trsta in v naših društvih. Redki so mladinci, ki niso vključeni nikjer, ta pojav, dasi je redek, pa je še vedno slabost mladinske organizacije. V borbi za pritegnitev mladine v naša kulturna in športna društva in skrb za njeno dobro vzgojo se pa še najdejo ljudje, ki pod vplivom sovražne nam propagande naše dobronamerni hotenja ovržajo. Ponekod si nasprotniki našega družbenega reda še mnogo upajo. Tako

je župnik v Polšniku poskušal ovirati gradnjo šole, v St. Gotardu se je boril proti elektrifikaciji, v Jagnjenici so pa poskušali razbiti gospodinjski tečaj. Podoben odnos imajo nekateri posamezniki do ZK, do našega kulturnega dela, do tečajev, do naših naprednih organizacij in društev ter predavanj — skratka do vsega, kar je napredno.

POLITIČNO DELO MORA POSTATI STALNA OBLIKA DELA NAŠIH ORGANIZACIJ

Najuspešnejše bo naše delo, če ga bomo opravljali na široki fronti s stalno in odločno borbo proti zaostalosti. S povečanim političnim delom, ki naj bo res stalna oblika dela naših organizacij, bomo napravili lahko velik korak naprej. Za delo imamo najširše možnosti z našo ZK, Socialistično zvezo, društvom, šolami, tečaji, knjižnicami, s kulturno-prosvetnim delom, s časniki ter z aktivnim sodelovanjem v preobrazbi naše vasi, s pospeševanjem elektrifikacije v podeželskih krajih itd. SZDL že usmerja svoje delo v tem pravcu. Mnoge organizacije naše Socialistične zveze so sicer uspešnejše v svojem delu kot prejšnja leta, vendar se pa v prevažni meri zanimajo za razvoj samoupravljanja v naših podjetjih ter to vprašanje prepuščajo največkrat samo sindikalnim organizacijam. Ako n. pr. sindikalna podružnica v kolektivu ni sposobna, da uredi odnose v kolektivu, naj ji prikaže in pomoč SZDL tega terena. Prav tako bi morale organizacije Socialistične zveze bolj vplivati na ljudske odbore, na kmetijske zadruge, na naša podjetja itd. v tem smislu, da bi povsod prevladovali interesi skupnosti nad ozkimi lokalnimi in sebičnimi interesi določenih skupin in posameznikov. Referent je navedel primer v Polšniku, kjer se je neki spekulantski element vrnil v organe oblasti in političnih organizacij. Tamkajšnja vaška organizacija SZDL ni ničesar storila proti njemu, dokler ni posegel vmes Okrajni odbor Socialistične zveze. — Ko je tov. Kovač govoril o delu v kulturnih društvih »Svoboda« in v fiktivnih društvih, je poudaril, da se komunisti, ki so vključeni v ta društva, vse preveč omejujejo na delo po strokovnih linijah, pozabljajo pa, da je v društvih potrebno tudi politično-ideološko delo. Vse premalo pa društva skrb za množičnost in razmah svoje dejavnosti. V fiktivnih društvih so le prečisti pojavi ozkega kluba, praznevanj po privilegijih, medsebojnih trenj, kar vse ovira razvoj športa in telesne kulture, na drugi strani pa škodljivo vpliva v moralnem pogledu na članstvo, zlasti pa mladino.

Komunisti se morajo boriti v teh društvih in klubih za njihovo pravilno delovanje, predvsem za množičen razvoj teh ustanov in za splošno kulturno ter politično vzgojo članstva, da v njih rastejo zdravi, pošteni in politično predani športniki.

V delu naših sindikalnih organizacij je v zadnjem času opaziti mnogo več razumevanja za interese skupnosti kot prej. Naša leta, Sindikati zavzemajo na splošno pravilno stališče pri raznih problemih, zato uživajo pri delavcih tudi vedno večji ugled. — V delu teh organizacij pa je opaziti tudi slabosti, ki se odražajo v nezadostni skrbi za delovnega človeka: še vedno se polaga prevažna pažnja na higiensko-tehnično zaščito pri delu. Če pogledamo samo število raznih obolenj in nezdov v lanskem letu, moramo priznati, da je ta pojav velika pomanjkljivost v delu sindikatov in v ostalih družbenih organizacijah. Vseh nezdov pri delu je bilo lani v našem okraju 2817, se pravi, vsak peti zavarovane se je ponesrečil pri delu, v rudarstvu vsak tretji, v strojni tovarni v Trbovljah pa celo vsak drugi. S tem smo izgubili 41.026 dni, kar pomeni 93 milijonov škode v narodnem gospodarstvu — zaradi bolezni

pa smo utrpeli lansko leto 182.749 dni ali 420 milijonov dinarjev v narodnih dohodkih. Celotna škoda v narodnem gospodarstvu znaša torej 740 milijonov dinarjev. — Ko je tov. sekretar govoril o delu sindikatov, je podčrtal, da se le-ti še vedno premalo zanimajo za razvoj socialističnih odnosov in za krepitev delavskega samoupravljanja.

PO DELU SODIMO ČLANA ZK

Komunisti morajo posvetiti nadalje vso pazljivost pojavom gospodarskega kriminala, ki je v naših podjetjih precej razširjen. Imamo celo primere, da so v ta kriminal zapadli celo komunisti. Vse to nam dokazuje, da je vse premalo politično-ideološkega dela v tej smeri, dokazuje nam, da kriminalna dejanja celo naraščajo, vendar jih komunisti v celoti ne vidijo, prav tako jih premalo odločno obravnavajo. — Tov. Kovač se je dotaknil tudi vprašanja naših trgovskih poslovalnic, zakaj so cene v njih nenehne, iz kakšnih vzrokov se navijajo cene in zakaj se prodaja blago slabše kakovosti. Vse to ima svoje vzroke v ozki sebičnosti in v stari nesocialistični miselnosti pred vojno. — Iz celotnega pregleda dejavnosti ZK Trbovlje pa lahko povzamemo, da je bilo delo komunistov na splošno le uspešno. Ravno komunisti pa se bodo morali pokazati pri svojem delu, vsepovsod in ob vsakem koraku bodo morali uveljavljati socialistične principe — principe poštenosti.

Po izčrpnem in bogatem referatu sekretarja OK ZK Trbovlje, tov. Kovača, ki ga v našem sestavku nismo mogli zajeti v celoti, je sledila živahna diskusija, v kateri so člani ZK obravnavali najrazličnejša vprašanja ter pokazali vsestransko razumevanje za probleme naše skupnosti in obdelali vsa naša poglavitna vprašanja. Med drugim je bilo poudarjeno pravilno stališče, da člani zbora proizvajalcev na zasedanjih ne smejo biti zgolj predstavniki svojih podjetij, kar se je v raznih primerih zgodilo, ampak morajo imeti pred očmi obče koristi. Člani zborov proizvajalcev naj bi med drugim obiskovali seje naših delavskih svetov, kjer naj bi poskušali vsklajevati prizadevanja posameznih kolektivov z interesi naše skupnosti. — Na diskusiji je bilo tudi poudarjeno, da je na naših zborskih volitvah še vse premalo čuti komuniste. Na zborske se največkrat zadovoljujejo s poročili odbornikov, namesto da bi bili ravno komunisti usmerjevalci dela ljudskega odbora. Komunisti v zborskih proizvajalcev pa naj bi se zavzemali tudi za to, da se v podjetjih poveča storilnost, s čimer bomo povečali naš narodni dohodek, s tem v zvezi pa bi bilo lažje najti zaposlitev za vse tiste, ki so trenutno brez

dela. Predvsem pa bi na ta način našli tudi možnosti zaposlitvi razpoložljive ženske delovne moči. — Diskusija je bila uspešna v vseh vprašanjih, tako da so delegati kot gostje odhajali s konference z globokim vtisom, da je bila le-ta res plodna ter dala in nakazala smernice za nadaljnje delo.

Delovno resolucijo konference, ki prikazuje bodoče delo in naloge komunistov okraja Trbovlje bomo priobčili v prihodnji številki.

Gospodinjski tečaj na Dolah pri Litiji je bil uspešno zaključen.

V zadnjih dneh v revirjih

TRBOVLJE

Prejšnji teden smo poročali, da so socialistične žene v Trbovljah počastile Dan žena — 8. marec s slovesno akademijo v Delavskem domu. To vest izpopolnjujemo danes še v toliko, da so trboveljske socialistične žene v počastitev praznika žena v spremstvu tov. Dušana Povšeta, sekretarja MK ZK Trbovlje, in predsednika mestne občine Trbovlje obiskale nekaj naših zaslužnih žena in mater padlih prvoborcev v NOV ter jih obdarile z majhnimi darovi. V živahnih razgovorih z njimi so trboveljske žene obujale spomine na našo osvobodilno vojno in na čase v stari Jugoslaviji, kako so naše žene že tedaj pomagale našim prvoborcem, ki so se že takrat borili za svobodo delovnega ljudstva.

Delavski svet rudnika Trbovlje-Hrastnik je na svojem IX. zasedanju sklenil, da bodo rudarji volili nov delavski svet v sredo, 17. marca. O izidu teh volitev bomo še poročali.

V petek popoldne je bilo v dvorani rudniške restavracije v Trbovljah zanimivo predavanje. Predaval je gospodarski strokovnjak inž. Tepina iz Ljubljane o našem novem gospodarskem sistemu. Poslušalci, ki jih je bila polna dvorana, so sledili z vso pazljivostjo zanimivim izjavam predavatelja, ki so ga ob koncu nagradili z živahnim ploskanjem. — V sledeči diskusiji je tov. Milan Kožuh načel pereče vprašanje trboveljske doline, kje dobiti

sredstva za vzdrževanje stanovanjskih objektov, ki jih je ob novem letu prevzela od trboveljskih industrijskih podjetij in ostalih v upravljanje stanovanjska skupnost, ker tudi nove, zvišane stanarine niti zdaleč ne bodo mogle kriti stroškov, ki jih bo terjalo to vzdrževanje, če hočemo rešiti obstoječi stanovanjski fond pred propadom. Preskrba v to svrhu potrebnih sredstev bo delala prav resne skrbi lokalni ljudski oblasti ter delavskim svetom vseh velikih in malih gospodarskih podjetij v trboveljski dolini.

V petek zvečer je imel nadalje TVD »Partizan« v Trbovljah svojo zadnjo sejo pred letnim obnim zborom, ki bo v četrtek, 18. marca, ob 18. uri v dvorani Telovadnega doma v Trbovljah.

Od petka do ponedeljka je kino »Svoboda-Center« v Trbovljah vrtel švedski film »Plesale je eno samo poletje«. Predstave so bile dobro obiskane, zlasti še v soboto in nedeljo zvečer, kjer je pred začetkom glavnega filma nastopil pred ekranom znani virtuos na harmoniko, tov. Rudolf Pillich. — Ta film smemo šteti med največje kinematografske umetnine, ki smo jih videli zadnja leta v naših kinematografih.

V soboto popoldne se je okrog tretje ure zgodila na trboveljski glavni cesti prometna nesreča; avtobus, ki vozi popoldne od Vod do železniške postaje, je povozil neko osemetno deklico. Preiskava nesreče je ugotovila, da soferja ne za-

dene nobena krivda. — Kako je s stanjem ponesrečene deklice, ki so jo takoj prepeljali v trboveljsko bolnišnico, do zaključka lista v nedeljo zvečer nismo mogli izvedeti.

V soboto zvečer je priredil kolektiv zunanega obrata trboveljskega rudnika v restavraciji na Vodah svoj družabni večer z godbo in plesom.

V nedeljo dopoldne je pregledala svoje lanskeletno delo Obrtna nabavno-prodajna zadruga s sedežem v Trbovljah — po obnem zboru pa je bil sestanek obrtnikov, ki niso socialno zavarovani. O tem vprašanju so se temeljito pogovorili. Izgledi dajo upati, da bodo tudi obrtniki prišli do socialnega zavarovanja. — O problemih naših obrtnikov in o obnem zboru bomo še pisali.

V nedeljo, 14. t. m. so v klubski sobi rezervnih oficirjev v Trbovljah odigrali šahovski dvoboj na 24 deskah člani šahovske sekcije »Rudarja« v Trbovljah ter šahisti »Svobode«. — Zmagala je sekcija »Rudarja« z visokim rezultatom 19½ : 4½. Pobudo za ta turnir so dali agilni šahisti »Svobode«.

V dneh od 19. do 28. marca t. l. bo v Zagrebu zagrebški spomladanski velesejem. Na tem velesejmu bo razstavila svoje izdelke v paviljonu »R« tudi Strojna tovarna iz Trbovelj.

HRASTNIK

Pred dnevi je promoviral na zagrebški visoki medicinski šoli za doktorja zdravilstva tov. Milutin Vovk, sin upokojenega uslužbenca hrastniške steklarne. — K promociji mlademu zdravniku naše čestitke!

V petek zvečer so se zbrali v gostilni »Pri lipi« (pri Rošu) rezervni oficirji iz Hrastnika ter se pogovorili o pripravah za občni zbor.

Hrastniški alpinisti, 13 po številu, so imeli v soboto alpinistični tečaj v Julijskih Alpah — v nedeljo so si pa ogledali skakalne tekme v Planici. Prav tako so šli iz Hrastnika na te tekme gimnazijci IV. razreda. V soboto je umrl v hrastniški občini 45-letni česar Lovro Restar iz Podkrcin. Pokopali so ga na doiskem pokopališču.

V nedeljo zvečer so imeli svoj prvi letošnji koncert godbeniki »Svobode II« iz Spodnjega Hrastnika pod vodstvom kapelnika Franca Zaletela. Obisk koncerta je bil prav dober, prav tako je bila izvedba sporeda, tako da so bili poslušalci prav zadovoljni ter si želijo še več podobnih prireditev.

V nedeljo so nadalje v popoldanskih urah zborovali hrastniški, upokojenci v dvorani Doma »Svobode II«. — Razpravljali so o izrednem republiškem obnem zboru, o nakupu kuriva, o članarini in še o drugih vprašanjih.

Prav tako je imela v nedeljo svoj občni zbor Socialistična zveza mesta Hrastnik v Delavskem domu. Ustanovni občni zbor so pa imeli tudi hrastniški športniki iz Zg. Hrastnika, ki so ustanovili Športno društvo »Rudarja«.

V nedeljo, 21. marca t. l., se bo začela ob 8. uri zjutraj v dvorani Okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah

VIII. redna letna skupščina

Okrajnega odbora Ljudske prosvete v Trbovljah.

Delegati ter ostali gostje vljudno vabljeni!

Dobro poslovanje kmetijskih zadrug

Razen posameznih izjem so imele doslej že vse KZ okraja Trbovlje svoje letne skupščine, na katerih so njihovi člani pregledali svoje delo. Občne zbere so doslej opravile Kmetijske zadruge v Radečah, na Dolu pri Hrastniku, Dolah pri Litiji, Podkumu, Trbovljah, Lok pri Zidanem mostu, Razboru, Zagorju, Milinšah in Izlakah. Povprečna udeležba na občnih zborskih je bila prav dobra in sicer je prišlo nanje okrog 90% vseh zadrugnikov. Iz poročil, ki so jih doslej poslale te zadruge OZZ Trbovlje, sledi, da so te pomembne ustanove po naših vaseh dobro gospodarile, saj znaša čist prebitok v 12 zadrugah našega okraja 12 milij. 831.063 din.

Na splošno se je po vseh KZ dobiček delil dvojno, namreč tudi prebitok lesnih odsekov teh zadrug, ki pa so ga dobili samo tisti člani — in sicer do 20% prebitka — ki so ta dobiček ustvarili s prodajo lesa s posredovanjem svojih zadrug.

Ko so ta prebitok delili na Dolah pri Litiji, so nekateri hoteli, da bi ga dobili tudi tisti, ki niso prodajali lesa preko KZ. Tak primeri so se pojavili tudi drugod. Na Dolah pri Litiji je član upravnega odbora KZ, ki je prodal les KZ pri Sv. Križu. Tudi temu so hoteli izplačati odpadoč del pribitka, končno so pa zadrugniki prišli do prepričanja in zaključka, da je edino pravilno, da se dobiček razdeli samo tistim, ki so ga ustvarili.

S posameznih občnih zborov teh zadrug povzemamo sledeče:

Dole pri Litiji. — Tu je občni zbor dobro uspel. Poročilo je bilo obsežno ter je zajemalo vse kmetijske probleme. Na zboru so povečali delež članov od 500 na 1000 din. Od prebitka, ki ga je ustvarila KZ, se sme razdeliti med člane največ 20% — sklenili so pa, da zadrugniki dobijo od dobička le 6%, ostali denar so pa člani določili za pospeševanje kmetij-

stva ter za investicije za dokončno ureditev Zadrugnega doma na Dolah.

Loka pri Zidanem mostu. — V Loku se je udeležilo občnega zbora zadruge okrog 70 članov. Prvič, odkar obstaja zadruge, so se njeni člani res temeljito pogovorili o delu vseh odsekov KZ. Delež so povečali od 500 na 1000 din. Od dobička, ki ga bodo uporabili za reprodukcijski material, t. j. za umetna gnojila, škropliva za sadno drevje in podobno, bodo razdelili med člane 15%. — Ustanovili so tudi živinorejski odbor, čigar naloga je skrb za mlado živino, ki naj se v prvi vrsti zamenjava med zadrugniki, ne pa daje v zakol.

Razbor. — KZ Razbor se je na obnem zboru, ki je bil dober obiskan, združila s KZ Loka. Ta zadruge je lansko leto prvič po osvoboditvi ustvarila dobiček.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZA NAŠE KMETOVALCE

Molža

Kravlja molža je v kmetem gospodarstvu največje važnosti. Izgube, ki nastanejo v živinoreji in tudi vsem narodnem gospodarstvu zaradi slabe molže, so prav velike in jih smemo postaviti v prvo vrsto izgub v kmetem obratovanju. Napačno gledanje je, če uporabljamo za molžo krav navadno telesno najslabše osebe, predvsem stare žene. Ne glede na izgubo mleka in mlečne toščice, ki jo lahko utrpimo zaradi slabe in nepravilne molže, kateri izpad dohodka in nevarnost, da obolijo tudi druge živali. Mleko, ki ga dobimo pri začetku molže, vsebuje prav malo toščice, n. pr. 1 do 2 odst., medtem ko je v mleku, ki pride zadnje iz vimena, 5 do 6 odst. in še več. Ako torej krave popolnoma ne pomolžemo, zaostane najbolj toleto mleko v vimenu, namolženo mleko pa ima premalo toščice.

Pomanjkljivost toščice naravnega, nepokvarjenega mleka pa ima lahko tudi sledeče vzroke: 1. če je žival slabo krmljena; 2. če je individualno slaba mlekarica; 3. če je nova dojilja; 4. če predleži po slabi molži jutranje mleko; 5. če krmimo vodeno krmno, ki vsebuje malo hranilne vrednosti (n. pr. pomije); 6. če je krava v stanju pojanja; 7. če je žival bolna, v mrzlem hlevu, slabo negovana, ali razburjena itd.

Oseba, ki molže, naj bo močna, nagla, gibčna in čista. Molznik naj pri molži vse prijeme dobro obvlada in pravilno uporablja. En molznik more povprečno oskrbovati in krmiti deset krav.

Molža naj se opravlja v čistem zraku. Repe živali privežemo z vrvo na molznikovi nasprotni strani na vršno verigo ali pas, ki ga položimo kravi čez hrbet in prsi. Nato očistimo vime, in sicer najboljšo tako, da ga s suho in čisto krpo odrgnemo. Drgnjenje s suho krpo vime nekoliko draži in je priprava za molžo, da se žival pusti rajši molsti. Če je vime morda od blata onesaženo, ga moramo očistiti z vodo in osušiti. Za umivanje vimena ne uporabljaj nikdar mrzle vode; najboljša je topla voda in včasih uporaba mila. Pazi pa, da krava pri tem delu ne stoji na preprihu.

Molznik bodi čisto opravljen; najpripravnější je plašč. Glavo imej pokrito s čepico. Molznica pa naj si poveže glavo tako, da so pokriti vsi lasje. Pred vsako molžo naj si molznik ali molznica temeljito očisti roke v topli vodi in z milom. Na pljučih in spolno bojne osebe so nesposobne za molžo. Takim osebam moramo to delo prepovedati. Tudi po molži posamezne krave naj si molznik ali molznica očisti roke. Bojne živali je v svrhu zadrževanja okuženja pomolsti kot zadnje.

Način molže je različen. V naših krajih je način molže zelo zastarel in obstoji v tem, da vlečemo seske s palcem in kazalcem. Tako nategovanje je vimenu lahko škodljivo, ker se mlečne žleze, iz katerih obstoji vime, lahko natrgajo tako, da se vime povesi kakor pri kozi. Gotovo je, da krave, ki so bile prvotno pravilno mol-

zene, v slabih rokah mleko za-
držujejo.

Pravilna molža je v iztiskavanju. Opazuj tele, kako sesa; prav to delo ponovi z rokami, pa boš pravilno molzel. Le poglej!

Tele: 1. najprej zgrabi z gobčkom cel sesek; 2. nato ga stisne; 3. z jezikom iztisne mleko iz seska in požre; od časa do časa sune z glavico v vime. S tem draži vime k močnejši izločitvi. — Poskušaj posnemati sesajoče tele. Zdaj pa zdaj s seskom v roki suni v vime, kakor to napravi tele z glavico. Začetek bo morda težak, časom pa dobiš primerno spretnost. Vse štiri seske pa moramo enako močno molsti po določenem redu. Najprej se loti prednjih dveh.

Pravilna molža iztisne zadnjo kapljico mleka iz vimena. — Molža se mora naglo in brez presledka opraviti v čisti, če le mogoče zaprti žetari. Pri prelitvanju v »mlečni nabiralnik« preceji mleko skozi platneno krpo ali precejalnik iz vate.

Prvih curkov mleka nikdar ne pomolzi na tla, kakor to priporočajo celo nekatere strokovne knjige, ki jim drugače ne moremo odrekat temeljitosti. Res je, da se na koncu seskov nabere skoro vedno nekaj nesnaga. Brizganje mleka po tleh nam lahko okuži hlev in drugo živino. Zato pomolzi prve cur-

ke, če vime ni snažno, v posebno posodo, ki naj jo ima molznik ali molznica poleg žetarja.

Po molži odnesi mleko takoj iz hleva in ga ohladi na 10° C. Važno je, da mleko od časa do časa premešaš, da ne nastane v sredini nabiralnika toplo in kislo jedro, ter da nabiralnika ne pokriješ, ker se v tem primeru mleko ne more razpliniti. Ne mešaj večerne in jutranje molže!

Rezervni oficirji mesta Trbovlje so zborovali

»Z združenimi močmi naprej za izvršitev nalog.« — to je bila zaključna beseda na letnem obnem zboru, ki so ga imeli v četrtak, 11. t. m. rezervni oficirji mesta Trbovlje v svojem klubu.

Poročili predsednika rezervnega majorja tov. Sprogarja in rezervnega oficirja tov. Draga Pečnika sta pokazali, da je društvo kljub raznim »propustom« doseglo vseeno uspehe v delu. Od 208 rezervnih oficirjev je organizirano v Združenju 177 članov. — V teku leta je uspelo urediti klubsko prostore ter društveno knjižnico in si priskrbeti še razne druge pripomočke, vendar so se jih člani vse premalo posluževali. — V teku leta je bilo na sporedu 11 predavanj, vendar obisk ni bil

Minister za občenemška vprašanja v bonnski vladi Kaiser je poklical vse nemške politične stranke in velike družbene organizacije, naj ustanove skupen odbor za združitve Nemčije. V odboru bi naj bili predstavniki vseh področij nemškega javnega življenja. V delovnem programu, ki je bil razposlan vsem partijskim in družbenim organizacijam, se zavzemajo za združitve obeh Nemčij, za razširitev akcije za pomoč prebivalstvu Vzhodne Nemčije in podobno. Dostoj se

zadovoljiv. Z udeležbo predavanj se rezervni oficirji mesta Trbovlje ne morejo pohvaliti. Prav tako je bilo v teku leta na sporedu 6 filmskih predstav s praktičnimi filmi. Udeležba je bila dobra.

Rezervni oficirji so včlanjeni v raznih društvih, vendar nudi vse premajhno pomoč Predvojski vzgoji in Strelski družini, ki je v Trbovljah doslej spala spanje pravičnega. — V teku leta je uspela ekskurzija na aerodrom v Cerkljah. Po diskusiji, ki pa je bila bolj mlačna, so bili sprejeti sklepi, po katerih bi sodili, da hočejo tudi rezervni oficirji mesta Trbovlje napraviti prelomnico v svojem delu ter z združenimi močmi doseči uspehe, pa naj si bo to pri Predvojski vzgoji, pri obisku predavanj ali pa pri Strelski družini.

Dobro poslovanje kmetijskih zadrug

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dol pri Hrašniku. — Tukaj je bila udeležba na obnem zboru najboljša in sicer stodoletna. Na zboru so zadržali obravnavali v glavnem vprašanje razvoja kmetijstva. Na Dolu so kmetovalci dosegli lep napredek predvsem v sadjarstvu, v plantažnih nasadih ter v živinoreji. Letos bo zadruga gradila na Marnem novo klet za sadje. Kljub uspehom, ki jih je dosegla zadruga lanske leto, pa je le-ta zaključila svoje poslovanje z izgubo, kar pa je v izdatni meri krivda upravnega odbora, ki ni pravočasno uredil plač uslužbenecv, prav tako je imela zadruga v trgovini preveč neidočega blaga.

Čemšenik. — Ta zadruga v gorskem kraju pod Čemšeniško planino je lanske leto dobro gospodarila ter ustvarila prebitok 1.173.341 din.

Izlake. — Na Izlake so na obnem zboru podrobno obravnavali vprašanje odkupa mleka ter ureditev nove mlekarne. Zadržniki so sklenili najeti kredit, za katerega prevzamejo poročstvo. Delež so tudi tukaj zvišali na 1000 din. Od dobička so razdelili med člane KZ le 9%, ostali prebitok so pa namenili za kmetijske investicije.

Z vseh občnih zborov naših KZ lahko povzamemo, da zadržniki niso težili za razdelitvijo dobička med člane, marveč so ustvarjene prebitke dovolili za povečanje investicijskih skladov ter skladov za pospeševanje kmetijstva. Večje vsote so zadržniki namenili tudi za nakup plemenite živine ter za pospeševanje živinoreje sploh, kar vse je v intencijah socialističnega gospodarstva na vsaki.

Kadar pa se je spet vrnili, takrat me je poljubil in takrat sva se smejala oba. Nihče ni znal tako poljubljati, nihče tako vroče ljubiti kot on. Veruj mi, deklica!

Jaz pa sem mislila na sliko v družinskem albumu. Na sliko deda Larsena. Bil je majhen, zgrbančen mož, z dobrohotnim, nekoliko plašnim obrazom. Mati mi je večkrat pravila, kako težko življenje je živela njena mati ob njem, kajti za družino ni dosti storil.

Pogledala sem babico in vjela, kako ji je združila solza čez veko lice. »Babica Maren — ti se ne jočeš za resničnim Larsenom, ti prelivaš solze za nekim drugim, ki ni nikoli živl, ki pa si vanj verovala!«

Zgrabila me je za roko. Priklimala mi je, potem pa je zravnila glavo v tilnik. »Ne bodi neumnica, mi je rekla, »le vem, te ga nepridiprava. Ne daj se uplašiti! Prinesel ti bo solze — prinesel pa tudi poljube. Poljube, o katerih sem jaz samo sanjala. Ne beri o življenju v knjigah, sama ga živi!«

Na najin poročni dan je Niels poljubil babico na lice. Nihče ni tega videl. Samo jaz. In videle sem kako se je babica Maren naenkrat pomladila. Tako je bila, da tega ne bi v življenju nikdar pričakovala.

»Tvoj Niels je nepridiprav, mi je rekla nekoliko pozneje. »Toda veruj vanj!«

Svilen predpasnik njene narodne noše je zašumel. Pogledala ga je in izgledala kakor kraljica.

ZADNJE DNI PO SVETU

izrekli načelno soglasnost predsednik nemških sindikatov Freitag in več politikov iz strank vladne koalicije, medtem ko socialni demokrati program še proučujejo.

Madžarska agencija je razglasila, da so načelnika državne varnosti Gabora Petra aretirali in obsodili na do smrti jočo. Zaradi »hudih zločinov zoper državo in ljudstvo«, so obsodili tudi dva njegova »pomagača«. — Niso pa še objavili, kakšni so bili ti zločini in ni znano, kdaj so »zločince« odkrili in aretirali. Peter Gabor je poslednji izmed likvidiranih pomembnejših funkcionarjev bivše KP Madžarske, ki so med vojno ostali v deželi.

Na indokitskem bojišču dvaja vojna še prav tako, kakor leta 1946., ko so odjeknili prvi strelj v Tonkinski delti, ki jo od časa do časa pretrga le nastopajoči monsum s svojimi nalivi in poplavi. Ni čuda, če je pred dnevi ves svet prišluhnil razpravo o Indokini v francoskem parlamentu in možnosti premirja. Francozi gledajo zaenkrat na premirje v Indokini kot na neki osamljen primer, ki nima nobene zveze niti z Evropsko obrambno skupnostjo niti s Korejo samo. Treba bo pač počakati do ženevske konference, ki bo čez 6 tednov in ki bo morda prinesla nekaj razjasnitve v vprašanje Indokine.

V Italiji imajo umazano afero z mamili, iz katere se je izčimil velik politični škandal, ker so v korupcijo zapletene visoke politične osebnosti. Po odstopu šefa rimske policije je moral odstopiti tudi zunanji minister Piccinini, ki mu očitajo, da je sprejemal od spekulantov denar in darila milijonske vrednosti. Nekateri rimski listi zahtevajo od vlade, naj izvede čiščenje, ker so ostavke še potrebne. Scelbovo vlado je torej že takoj v začetku zadela kriza, kakršne pač ni pričakovala, kajti zelo verjetno je, da bo moral Piccininju slediti še kdo drug.

Turško narodno skupščino, ki ji je potekel štiriletni mandat, so razpustili. Leta 1950. je bilo iz-

voljenih v parlament 487 poslancev. Od tega je dobila demokratska stranka 408 sedežev, republikanska 69, neodvisni 9, narodna stranka pa enega. V štirih letih delovanja je skupščina med drugim ratificirala pristop Turčije k organizaciji severnoatlantskega pakta in podpis ankarškega sporazuma med Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo. Nove volitve bodo 2. maja.

Predsednik sovjetske vlade Georgij Malenkov je imel predvolilni govor, s katerim je zaključil kampanjo za volitve v Vrhovni sovjet. Ko je govoril o zunanjih politiki SZ, je poudaril, da teži ta po iskanju možnosti za zgraditev Komunistične družbe v deželi in po zaščiti miru, ki ga po njegovem mnenju ogrožajo imperialistični krogi. O ženevski konferenci je poudaril, da ji SZ »pripisuje velik pomen«. Obsodil je ustanovitve evropske obrambne skupnosti, češ da bodo zaohodnonemški militaristi imeli v vojaškem bloku zahodnih držav glavno besedo. Končno je govoril še o nadaljnjem razvoju težke industrije in zahteval, da je treba petletni plan proizvodnje potrošnega blaga izpolniti v štirih letih.

Predsednik egiptovske vlade Nagib je znova postal predsednik revolucionarnega sveta in vlade. Na istem sestanku članov vlade in revolucionarnega sveta, na katerem so Nagibu ponovno zaupali vse vrhovne funkcije, so odobrili tudi sklope o vzpostavitvi ustavnega režima in ustavodajne skupščine. Minuli dnevi, polni nepričakovanih preokretov kažejo, da gre preobrazba notranjih odnosov v Egiptu brez težav.

V Kairu so pričele za gladovno stavko članice organizacije »Hčerke Nila«. S stavko zahtevajo enakovrednost žensk. Bivši predsednik vlade in predsednik odbora za izdelavo ustave Ali Maher je obiskal predsednico organizacije Dorjio Šafik in jo obvestil, da osnutek nove ustave predvideva aktivno in pasivno volilno pravico za ženske. Priponil pa je, da ženske ne bodo mogle voliti za ustavodajno skupščino, ki se bo sešla junija.

Sedaj je zbrano že 98 nagrad

za nagradno žrebanje naročnikov „Zasavskega vestnika“

Zadnjič smo sporočili našim naročnikom in bralcem, da smo imeli doslej za nagradno žrebanje naročnikov »Zasavskega vestnika« zagotovljenih 81 nagrad, danes pa je teh nagrad že 98. Omenili smo, da bo teh nagrad za vse naročnike, ki bodo do 30. aprila t. l. poravnali naročnino za naš list za celo leto v naprej, preko sto.

Do danes je torej vseh teh nagrad že 98 in sleer:

Kompletna kuhinjska oprema (darilo »Zasavskega vestnika«), voziček premoga (darilo rudnika v Trbovljah), 1 par smuč (darilo drž. mojstra Ferda Laznika, Radeče), brezplačno silkanje in naprava 6 fotografij po želji (darilo mestnega podjetja »Foto« v Trbovljah), 5 steklenic slivovke (darilo »Slovenija-vino«, Ljubljana), 3 steklenice laškega rizlinga (darilo restavracije Strojne tovarne v Trbovljah), 20 nagrad po 500 din (darilo uprave »Zasavskega vestnika«), 10 knjižnih nagrad »Svet humorja in satire« (darilo uredništva »Zasavskega vestnika«), 1 torta po želji (darilo Mestne slaščičarne v Trbovljah) — sedaj so se pa te nagrade povečale za 5 steklenic laškega rizlinga (darilo kmetovske restavracije v Zld. mostu), 3 garniture Prešernovih knjig za leto 1954 (darilo Prešernove družbe v Ljubljani), brezplačno letovanje 10 dni v Poštniškem domu na Partizanskem vrhu (darilo Sindikalne podružnice rudarjev v Trbovljah), 1 otroška posteljska (darilo drž. mojstra Mirko Kovača, Hrašnik), 3 kolači sira po 4 kg (darilo Mlekarnice v Ptuj) ter 2 nagradi po 5 vreč cementa (darilo cementarne v Trbovljah) in 2 električni svetilki za posteljno omarico (darilo »Železnice« v Trbovljah), 1 električni kuharlik na 2 lonca (darilo Elektranje Trbovlje), 2 steklena servisa (darilo Steklarne Hrašnik), 3 nagrade v denarju po 300 dinarjev (darilo drž. mojstra Maksa Skrinjarja v Zagorju), 2 toni apna (darilo Rudnika Zagorje), 2 zavrtka pisemskega papirja (darilo Papirnice Radeče), 1 moška kapa (darilo krojaštva Zvonko Arnske, Trbovlje), brezplačen obisk nogometnih tekem SD »Rudarja« za leto 1954 (darilo nogometnega kluba »Rudar«, Trbovlje), 7-dnevno brezplačno letovanje z oskrbo v planinski koči na Mrzlici (darilo Planinskega društva Trbovlje), 5 vreč cementa, nadalje 9 m² plošč »Isolit« (darilo Industrije gradb. materiala v Radečah — Zidani most), 1 kos volnenega blaga za žensko obleko (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Trbovlje), 1 lonec za kuhanje perila (darilo novo ustanovljenega podjetja »Kovinsko-elektrotehniška delavnica Trbovlje«), 1 steklenica konjaka (darilo Trg. podjetja »Prešerni«, Hrašnik), 3 zaprite steklenice namiznega vina (darilo Restavracije cementarne v Trbovljah), 1 garnitura čopičev za pleskarje (darilo »Chemco«-Eksport-Import, Ljubljana), 1 ščetka za loščenje parketa (darilo istega podjetja), 1 zbirka knjig (opis zasavskih krajev, darilo tov. Jožeta Zupančiča, Litija), 1 suha salama (darilo podjetja »Mesa«, Trbovlje), 1 šunka (darilo podjetja OZZ Trbovlje, Meso-promet), 1 tona apna (darilo Industrije gradb. materiala, Zagorje), 1 otroška smuč (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Zagorje), 1 stekl. likerja (darilo Trg. podjetja »Izbira«, Zagorje), 1 kuhinjski stoček (darilo Lesno-predelovalnega podjetja, Zagorje), 1 stekl. renskega rizlinga (darilo DUR, rudnik Zagorje), 2 suha jezika (darilo Klavnice, Zagorje), 1 moška kapa (darilo Krojaške delavnice, Zagorje), 2 1 desertnega vina (darilo Mestnega gostinstva, Zagorje), 1 velika slika planinske postojanke Mrzlice z okvirjem (darilo Mest. podjetja »Foto«, Trbovlje), 2 dobitka (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Hrašnik), 1 knjigo v vrednosti 1000 din (darilo Knjižarne, Trbovlje).

UPRAVA »ZASAVSKEGA VESTNIKA«

Naivečji teleskop

Ameriški astronom dr. Edwin P. Hubble opazuje vsemirje z največjim teleskopom sveta, ki je bil izdelan v Kaliforniji v inštitutu Mount Palomar.

Ta teleskop velja kot največji na svetu, ki je bil kdaj izdelan v tem tehnološkem inštitutu.

Samo leča tega teleskopa tehta nad 6 ton. Izdelovali so jo 8 let, kajti vlivanje take leče je silno težko, ker ne sme imeti nobene napake. S tem teleskopom opazujejo ne samo zvezde našega sončja, temveč tudi ostala telesa, ki so oddaljena na tisoče svetlobnih let. Taka daljina je za človeka skoraj nepojmljiva. Svetloba ima hitrost 300.000 km na sekundo. Kakšno je svetlobno leto, pa izračunajte.

Eoba Björke:

Nihče ni bil takšen kot on

Svoje babice Maren Larsen nisem videla skoro nikoli smehljati. Bila je trda ženska in otroci smo se je bali. Vedno je nosila lepo, nekoliko togo narodno nošo našega otoka Fanö v Severnem morju: temno svileno krilo in neko čudno zavezano naglavno ruto, ki je spominjala na turban.

Babica Maren je le redkokdaj govorila. Bila je stara že blizu sedemdeset let, toda v njenih temnih, gladkih lasih še ni bilo srebrnega pramena. Da, imela je temne lase kot mnoge žene z Jütlanda, toda njene oči so bile sivozelene, kakor valovi morja, če pada nanje sončni žarek.

Imela sem jo še kar rada. Morda zaradi tega, ker sem ji bila tako podobna. Pa ne samo na zunanji, imela sem isto naravo kot ona. Tudi jaz sem naglo vzkiplala in znala tudi uveljaviti svojo voljo. Kadar je kakina takale neviht minila, sem imela občutek, da se mi babica pritrjuje, če smehlja, četudi se na njenem obrazu ni tedaj spremenila niti črtica.

Vendar babica že teden dni ni spregovorila z menoj besedice. Da, celo zaničljivo me je gledala. Vedela sem, zakaj; prav tako kot moji starši, tudi ona ni soglašala s tem, da ljubim Nielsa, sina ladjevodje, o katerem so vsi govorili, da je pustolovec, ki ga ni dosti prida. Toda to mi je bilo

vseeno. Ljubila sem ga in zame je bil Niels edini. Bila sem stara sedemnajst let in mogla sem čakati, da nekega dne uveljavim svojo voljo.

Sedela sem pri oknu naše stare hiše v majhnem ribiškem mestecu. Celo sedaj, ko so bila okna zaprta, si lahko okuhal slani morski zrak ter v daljavi poslušal šumenje morja. Bila sem srečna. Zvečer naj bi prišel Niels iz Esbjerga. Teden dni je bil odsoten. Bil je v Kopenhagnu.

Oh — to se zgodi pri naših možeh tolikokrat! Nestalni so kot galebi. Odidejo iz kakršnega koli vzroka vsak trenutek, da se kjer koli, blizu ali daleč, potepajo okrog. Vedno te boli, kadar se poslavljajo, vendar uživaš spet, ko misliš na njihov povratek.

Tako je bilo tudi tokrat. Vedela sem, da se bo Niels vrnil. In pričakovanje me je podilo s tisoč ščegeljastočimi mislimi na okrog. Končno sem le morala misliti na to, kako naj se raztresem. Brala sem neko knjigo, ko me babica Maren stopila v sobo. Ni sem dvignila pogleda. Tudi govoriti nisem marala. Ni me vese-
lilo, da bi poslušala očitelje. Babica se je ustavila tik pred menoj. »Vedno samo knjige!« je rekla zaničljivo. »Kaj pravzaprav bereš v njih?«

Vzplantele so mi oči, ko sem ji odgovorila: »Ti, babica, najbrž

nikoli nisi brala. In tudi ne veš, kaj nam knjige lahko povedo. Berem v njih o življenju, o smehu in ljubezni!«

In babica je spet rekla zaničljivo: »O smehu in ljubezni? In zato moraš prebrati knjige? To mi ni bilo nikoli potrebno! Nihče se ni znal tako smejati, nihče tako ljubiti kot tvoj ded!«

Osupla sem planila pokonci. Knjiga je padla na tla. »Ti misliš deda Larsena?«

Babičine oči so se zablistale: »Koga pa? Seveda govorim o tvojem dedu, Ebbe Larsenu, mojem možu! Takrat, ko sva bila še mlada, je bilo življenje drugačno. Tedaj še niso sedeli v sobi in poslušali radija. Takrat smo življenje živeli! Nekoč sva se odpeljala na morje, sredi viharja v pomlad. Valovi so bili visoki kot gore, mlava pa sva se vozila v majhnem čolnu!«

»Kdo?« sem vprašala začudena. »Ebbe in jaz — kdo drugi vendar? Objubil mi je, da me bo odpeljal na izlet. Bilo mi je vseeno, če je bil vihar. Ko sva se vrnila, me je dvignil iz čolna; bila sem čisto trda od mraza, da nisem mogla hoditi. Takrat pa me je vzel v naročje in me poljubil prrsno in vroče. Ni me spustil iz rok. Da, nihče ni bil tak kot on — tvoj ded! Gledati bi morala, da tudi ti dobiš takšnega moža!«

Njene oči so se svetile posmehljivo. Naenkrat pa je postal njen glas tih. Nikoli ni nsem še slišala tako govoriti. »Sedem otrok sem mu rodila in skoro vedno sem bila sama, on pa je bil na moju.

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

Nova sejna soba v Litiji

V preurejeni stavbi ljudskega odbora mestne občine Litija ima sedaj v pritličju novo sejno sobo, ki jo uporablja mestni ljudski odbor za seje in manjše sestanke. Ta prostor, ki ga je Litija že nujno potrebovala, pa je na razpolago tudi raznim litijskim društvom in kolektivom za sestanke in seje. Tako je litijskim društvom na razpolago nov prostor, da se bo dejavnost naših društev lahko še bolj razmahnila.

Pred premostitvijo ljudske knjižnice „Svobode“

Litijska ljudska knjižnica „Svobode“ prav lepo deluje in številno bralcev stalno narašča. Posebno radi segajo po knjigah naši mladinci, pa tudi dijaki iz Litije in okolice. Knjižnica je nameščena v poslopju Litijske Kmetijske zadruge, ki zaradi obsežnosti dela nujno potrebuje več prostorov. Zato je bilo sedaj pokrenjeno, naj bi se knjižnica preselila v poslopje Telovadnega doma. O tem predlogu je razpravljalo TVD „Partizani“, ki je na seji privolilo v preselitve v Telovadni dom. Knjižnica bo nameščena v prvem nadstropju, v tako imenovani sejni sobi; tam bo treba postaviti za knjižnično omare z vrati na ključavnico. Prav bi bilo, da bi ob nakupu novih omar priskrbeli na pomoč knjižnici „Svobode“ vsi litijski delovni kolektivi. Kot prvo pomoč je obljubila svoj prispevek že tudi litijska Kmetijska zadruga, ki je interesirana na premostitvi knjižnice.

Nova knjižnica v Jablaniški dolini

Z veseljem ugotavljamo, da si naša knjižnica čim bolj utira pot v roke naših kmečkih ljudi. Te dni je bila ustanovljena spet nova ljudska knjižnica v litijski okolici, in sicer v Jablaniški dolini, ki se v zadnjem času prav lepo razvija v gospodarskem in tudi kulturnem pogledu. Temelj novi knjižnici je postavila agilna kmetijska zadruga v Jablaniški dolini, ki je dala na razpolago nad 20 tisoč dinarjev za nakup prvega kompleta knjig. Knjige so nakupili v litijski knjigarni „Naša knjiga“. Kmetijsko zadrugo v Jablaniški dolini postavljamo za vzgled vsej naši okolici, kjer ljudje tudi radi berejo knjige, pa še niso prišli na misel, da bi si ustanovili knjižnico.

Vas Laze elektrificirajo

Laze so vas v litijski okolici pod znano izletniško točko Sveto goro. Tam že dolgo goje željo, da bi dobili elektriko. Sedaj jim bo ta misel uresničena, ker so člani delovnega kolektiva DES iz Litije pod vodstvom tov. Staneta Uvelgonja že začeli z delom. Uvedba elektrike bo lepo darilo Lazam, ki so bile v NOV postrtovalno zavetišče naših partizanov.

Trikrat večji promet v litijski Kmetijski zadrugi

V nedeljo, 6. marca, je bil redni letni občni zbor litijske Kmetijske zadruge. Napovedan je bil za ob pol osmih, začel pa se je šele uro kasneje, čeprav je prišlo veliko ljudi, da je bila sejna soba na litijski občni premajhna za tolikšno število udeležencev. Navzoči delegati Okrajne zadruge zveze tov. Albina Jesenšek, ki je tudi predsednik sosednje šmarnske občine, je dejal, da toliko število članov še ni videl doslej na nobenem občnem zboru litijske KZ. Ta ugotovitev je gotovo vesela, kar dokazuje, da narašča zanimanje za delo naše KZ. Vseh članov ima KZ 130, treba pa bo morda pritegniti še tega ali onega, kar naj stori novi odbor. Občni zbor je trajal štiri ure in je pretehtal vsa poročila odbornikov, predvsem uvodno poročilo dosedanjega predsednika tov. Dušana Gnezde in knjigovodje tov. Smrekarja, pa tudi drugih. Pazljivo so bila sprejeta tudi revizijska poročila in poročilo o zaključnem računu. Vsi referati so izvalili živahno in stvarno debato; oglasili so se mnogi člani, pa tudi tov. Blaz Svetina, ki se je udeležil zbora kot predsednik občine in poudaril, da je treba med KU in ljudsko oblastjo tesnega sodelovanja. Zato je odbor sklenil, da bo v bodoče vabil na seje KZ predstavnika litijske občine. SZDL in komiteja ZK ter veterinarja dr. Milana Orla, ki se je na zboru tudi večkrat oglasil s predlogi in poročili,

zlasti glede poslovanja veterinarske ambulante na Grbinu. Litijska KZ je imela v preteklem letu trikratni promet v primeri z letom 1952, ko je imela le 20 milijonov prometa, lani pa že 67 milijonov. Občni zbor je sklenil, da bodo v KZ poživili delo vseh odsekov, zlasti živinorejskega in sadjarskega, ker sta ti dve veji osnova bodočega kmetijskega delovanja v Zasavju. Na novo bodo začeli dajati tudi posojila iz hranilno-kreditnega odseka, da bodo omogočili gospodarski razmah vsem članom, ki hočejo poživiti dejavnost na kmetijskem področju.

Za novo šolo na Savi

Na Savi pri Litiji imajo dvo-razredno šolo, ki je bila zgrajena leta 1908. Ima le eno učilnico. Na pobudo Savljanov, da bi bilo treba začeti z gradnjo nove šole, je tov. prof. Jože Rupnik, predsednik občinskega sveta za kulturo in prosveto, pokrenil uradno akcijo za ugotovitev prebivalcev na Savi. V ta namen je bila na Savi posebna komisija pedagoških, zdravstvenih in gradbenih strokovnjakov, ki je ugotovila, da sedanje šolsko poslopje ne ustreza več sodobnim predpisom. Komisija je ugotovila potrebo novega šolskega poslopja. Na litijskem mestnem ljudskem odboru so sklenili, da bodo začeli v tem letu s pripravljalnimi deli, treba bo dokončno izbrati prostor za novo šolo, ker sta doslej glede tega dva predloga. Letos bodo izdelali tudi načrte za šolsko poslopje.

Osnovno šolo na Savi obiskuje 70 otrok, šolski okoliš pa sestavljajo vasi: Sava, Ponoviče, Konj, Cirkuš, Zg. Mamolj, Leše, Spodnji Log, Osrednji, Bolitja, Mošenik, Zahrib, Lošč, Mačkova in Renke. Po matičnih knjigah v Litiji je ugotovljeno, da je razen navedenih šolarjev na Savi še 83 otrok predšolske dobe. Na Savi žele, da bi zgradili takšno šolsko poslopje, ki bi zadoščalo za daljšo dobo, zato naj bi imela nova šola dve učilnici, po predlogu šolskega upravitelja tov. Nika Prestarja pa celo tri učilnice. V stavbi naj bi bila tudi stanovanja za učitelje, ker je na deželi težko za stanovanja. Komisija, ki je obiskala Savo, je ugotovila, da bi bila najbolj primerno stavbišče sredi vasi, v bližini sedanje šole na parcelah tov. Alojza Južnika in Ivana Kristana z Vač. Litijski mestni odbor se ukvarja sedaj z izdelavo gradbenega programa za novo šolsko stavbo na Savi in drugimi pripravljalnimi deli.

Litijska „Svoboda“ pred novo igro

Gledališki odsek litijske „Svobode“ bo v tem mesecu uprizoril dramo Mire Pucove „Ogenj in pepel“. Delo režiserja to. Jože Vizler, ki ga poznamo že doslej za enega naših najboljših razgledanih režiserjev. Za novi nastop naših igralcev vladja pri nas razumljivo zanimanje, zlasti še, ker je bila gledališka žetev v tej sezoni bolj pičla.

Še o proslavi Dneva žena

v spodnjih Trbovljah

Prebivalci spodnjega dela trboveljske doline so 8. marec, mednarodni Praznik žena, dostojno proslavili v Domu „Svobode“.

„Svoboda-Zasavje“ je organizirala v dvorani svojega Doma akademijo, na kateri so nastopili naši najmlajši pevci, t. j. novoustanovljeni Pionirski pevski zbor „Svoboda-Zasavje“, ob tej priložnosti je zapelo 31 mladih grl. Spored akademije so izpolnili še tamburaši „Svobode-Zasavje“, ki so igrali pod vodstvom tov. Sprejercja izbrana glasbenega dela, pionirji pa še z zbornimi recitacijami.

V nabito polni dvorani, kjer je bilo do zadnjega kotička vse zasedeno — kar se doslej še ni zgodilo — se je marsikateri mater ali očetu utrla solza ganjenosti nad dobro in skrbno pripravljenim sporedom.

Po končani akademiji je predsednik „Svobode-Zasavje“ pogostil Pionirski pevski zbor družstva ter želel njim in vodji še večjega uspeha. Polagal je plovnikom na srce, naj bodo disciplinirani in ubogljivi pri vajah, kajti le tedaj bo mogoče pevovali doseči z zborom uspeha, ki si jih vsi želimo. Zagotovil je pionirjem nadalje, da bo društvo v najkrajšem času dobilo tudi klavir, s katerim bo omogočeno

nadaljnje učenje v petju. S to pridobitvijo bo omogočeno delo tudi moškemu pevskemu zboru.

Takih prireditev si še želimo in pričakujemo od mladih grl, da nas bodo še večkrat razvedrili, kar bo njim in nam v ponos.

F. S.

Ustanovili so še en pevski zbor

Danes deluje v Zagorju že osem pevskih zborov, od katerih so trije šolski, ostali pa gojijo zborovsko petje v sestavi družtev „Svoboda“. Ta znanen na pretek je plod prizadevanja mnogih ljubiteljev naše slovenske pesmi v revirju, hkrati pa prikazuje predvsem pri naših rudniških mladini izredno veselje in zanimanje za gojitev pevske umetnosti.

Pred kratkim so ustanovili na Vajeniški šoli še en pevski zbor, ki šteje preko 40 mladih grl. Vajeniška mladina nima tolike možnosti za kulturno delovanje, tudi nima toliko prostega časa kot naša ostala mladina, vendar pa kaže vsestransko veselje za gojitev petja. — Zbor se imenuje Vajeniški mladinski zbor in deluje pod okriljem topljske „Svobode“.

M.

Iz življenja in dela ljudskoprosvetnih društev na vasi

»Prosveto in kulturo delovnega ljudstva« — to je geslo Delavskih prosvetnih društev „Svoboda“ ter ljudskoprosvetnih društev na vasi. Preteklo leto so naša ljudska prosvetna društva le napravila spet korak naprej, zlasti v pogledu izvedbe raznih kulturnih prireditev. Smeli bi celo reči, da bi se naša kulturna društva v revinskih centrih lahko marsikaj naučila od vaških prosvetnih društev, zlasti dveh izredno lepih človeških čednosti: idealizma in požrtvovalnosti. Ker bo v bližnjih dneh letna skupščina Ljudske prosvete okraja Trbovlje, je dobro, če nekoliko pogledamo okrog sebe in orehimo dejavnost naših ljudskih prosvetnih društev, kjer se bomo predvsem pomudili pri naših kulturnih na vasi.

Z Dola pri Hrastniku

Na Dolu pri Hrastniku se lahko pohvalijo z dokaj uspešnim kulturnim delom, saj so si uredili v kulturnoprosvetne svrhe primerne prostore, tako da bodo imeli v tem pogledu v prihodnje lažje stališče. V tem kraju deluje Delavsko prosvetno društvo »Cirila Pusta«, ki ima dramsko sekcijo, glasbeno šolo, lutkovni oder, knjižnico in dva pevstva zbora. S kar živahno dejavnostjo se lahko postavi gledališka družina, ki je lani na študijala 4 igre, ki so bile prikazane trinajstkrat. V tej družini je poleg starejših igralcev uspešno sodelovala tudi šolska mladina, kar moremo le pozdraviti. Na Dolu se nadalje lahko pohvalijo z lutkovnim odrom, ki ga Trbovlje, dasi so tako velik kraj, kjer je toliko mladine, ne premorejo, kar jim ne dela časti. Lansko leto so na Dolu naštudirali igrice »Zogica-marogica« in jo odigrali sedemkrat; trikrat so jo uprizorili doma, gostovali so pa njo še v Zagorju, Hrastniku, Čeah in pri Sv. Jeteri. Sedaj pripravljajo lutkovno gledališče »Jurčka in tri zbojnice«. Težave pa ima ta odsek s prostori.

Knjižnica na Dolu razpolaga s 472 knjigami, kar je za ta kraj zelo malo. Izposodila je 304 knjige 54 bralcev. Obisk knjižnice na Dolu torej ni posebno zadovoljiv. Sicer pa je bila knjižnica na Dolu do sedaj prava pastorka — od nikoder ni bilo pomoči. Pred kratkim je dobila od okrajnega odbora LP 13 knjig, občina pa ji je dala 3000 din (kar je zelo malo). — Letos imajo v načrtu, da si uredijo tudi čitalnico in da si preskrbi v okviru možnosti nove knjige (morda bi bilo prav, da bi izšel Zakon o knjižnicah — pripomba uredništva).

Pridno sta delovala doslej na Dolu moški in ženski pevski zbor, vendar pa slednji v zadnjem času preživlja krizo (ki pa po pravkar dobljenih informacijah ni nujna — op. uredn.) ter obstaja zbor le še po zaslugi nekaterih najbolj pridnih in vestnih pevcev. — Lepe uspehe zaznamuje tudi Glasbena šola; na njej se poučuje violina, obnovila se je nadalje harmonikaška šola, prav tako je v načrtu pouk v klavirju.

V Turju so igrali dvanajstkrat

V Turju deluje prosvetno društvo še dokaj uspešno, dasiravno ima samo dramsko skupino. Ta je nastopila lani doma in v gosteh dvanajstkrat. Igrali so veseligrig »Zadrega nad zadrego«, dramo »Volkašina«, »Kaznovanega zapeljivca«, »Pričakovane žena« in »Nezaželenega zeta«. Prav tako je prosvetno društvo v Turju sodelovalo pri raznih javnih proslavah in praznikih. Društvo je priredilo izlet v Maribor, kjer so si udeleženci ob tej priložnosti ogledali igrice »Miklovo Zalo«. — Res je, da igre, ki so jih uprizorili, niso nepokrepe, vendar so si letos tukaj zadalci nalogo, da bodo naštudirali kvalitete igrice odskoda dela. V Turju torej govorijo o uprizorjanju kakovostnih iger, torej gledaliških del z umetniško vrednostjo in vzgojno tendenco, v Trbovljah pa je nekaterim vseeno, kakšna igra pride na oder, samo da »nese«.

IZUD „Oton Župančič“ tudi ni med najslabšimi

Ko so člani tega prosvetnega društva v St. Gotardu pred kratkim pregledali svoje delo, so vsi navzoči lahko potrdili, da je društvo napredovalo. Društvo šteje 220 članov, vendar niso vsi aktivni. V teku lanskega leta je to društvo naštudiralo sedem iger, uprizoritev pa je bilo devet. — Med letom je društvo kar dobro gospodarilo, saj jim je še nekaj ostalo v blagajni, čeravno so imeli stroške s popravili družne dvorane. Okrajni odbor LP je dal 10.000 din za nakup novega odskega zastora. Priporočljivo bi bilo, da bi društvo pritegnilo v svoje vrste več mladine, na drugi strani pa opravi- lo razne razprtije, ki hromijo društveno delo (kakor v Trbovljah pri „Svobodni Center“, kjer nekateri trdijo, da sta v društvu dve skupini: »mi« in »vi«).

V Čemšeniku so imeli 19 prireditev

V Čemšeniku so lanske leto igrali sicer manj iger, vendar pa so bile kvaliteto boljše kot prejšnje leto. Doma so uprizorili 5 premier in jih igrali enajstkrat, gostovali so pa z njimi osemkrat. — Knjižnico so tukaj obogatili za 100 novih knjig. V 4 mesecih, ko je bila knjižnica odprta so si bralci izposodili 227 knjig. V delovnem programu za letošnje leto imajo poleg ureditve svoje prosvetne dvorane tudi v načrtu, da bodo naštudirali igrice »Reveček Andrejček« in Nušičevo komedijo »Dr«.

V Čeah najbolj deluje knjižnica

Med največje uspehe tega kraja v kulturnoprosvetnem pogledu je po mnenju občnega zbora prosvetnega društva v Čeah šteti delovanje knjižnice. Lani se je knjižnica povečala za 73 knjig, tako da jih ima sedaj 438. Preteklo leto je bilo v knjiž-

nici izposojeno 914 knjig, kar je za 254 knjig več kot leta 1952. Največ se prebirajo leposlovne knjige. — Dramska skupina je med letom priredila 1 igro s ponovitvijo ter eno akademijo z reprizo. Med letom so si nadalje tukaj kupili klavir. — Za letošnje leto imajo v načrtu uprizoritev treh gledaliških iger, popravili bodo nadalje oder in kuhinjo — fantom, ki odidejo letos na odsolženje kadrskega roka, pa bodo priredili posvilen večer. V teku leta bodo priredili tudi več izletov za članstvo. Na občnem zboru so člani prosvetnega društva izrekli željo, da bi Potujoči kino LP Trbovlje prihajal v Čeah redno vsak teden.

Dober, vendar težko izvedljiv predlog

V Svibnem lanskem leto niso imeli večjega razmaha kulturnoprosvetnega dela. Bile so za to objektivne ovire. Več uspeha pa so imeli pri organizaciji raznih tečajev. Tako deluje v Svibnem že drugo leto Kmetijska šola. Imeli so več zanimivih predavanj. — Za letošnje leto imajo v načrtu šiviljsko-gospodinski tečaj, nadalje več poučnih predavanj, izrazili so pa tudi željo, da bi jih obiskoval Potujoči kino LP Trbovlje. — Dramska skupina v tem kraju namerava uprizoriti letos tri igre. — Na občnem zboru prosvetnega društva je bil sprožen predlog, da bi pri izvršnem odboru Ljudske prosvete okraja Trbovlje uredili centralno izposojalnico rekvizitov za odrske družine na podeželju. Ta predlog je sicer lep, vendar je vprašanje, kako ga izvesti, saj bi bile za nakup takih rekvizitov potrebne tako velike vsote, ki jih okrajni in krajevni proračuni ne zmorejo.

Lep napredek kulturnoprosvetnega dela v Loki pri Zidanem mostu

Brez dvoma so dosegli lep napredek v kulturnoprosvetnem delu tudi v Loki pri Zidanem mostu. Kljub nekaterim pomanjkljivostim v delu, zaznamujejo v Loki lepe uspehe. Prosvetno društvo »Ivan Cankar« šteje 50 podpornih in 30 aktivnih članov. Dramska skupina je naštudirala lani 4 igre ter z njimi gostovala tudi izven Lok. Poleg iger so člani odra sodelovali pri vsaki javni proslavi. V društvu delujejo še pevski zbor, šahovski krožek, knjižnica ter na novo ustanovljena športna sekcija, v kateri gojijo namizni tenis, odbojko in košarko. Gledališka družina je uprizorila Nušičevo igrice »Navadni človek«, dramo »Pot do zločina«, dramo »Težka ura« ter igrice »Dva ducata rdečih vrtnic«. Doma so uprizorili te igre osemkrat, trikrat so pa z njimi gostovali. Igralci so nadalje sodelovali pri raznih akademijah.

Prav plodno je bilo tudi delo Ljudske univerze v Loki, saj je bilo v teku leta tamkaj 9 predavanj, in to kvalitativnih (v Trbovljah pa ta važna veja kulturne dejavnosti šepa). Pri predavanjih je bilo v Loki povprečno 40 poslušalcev. — Težave pa je imel pevski odsek; mešan zbor se je kar dobro pripravil za nastop, vendar je prišlo med pevci žal do razdora. Šele v jeseni so spet ustanovili revski kvartet, ki je že nastopil za Praznik republike 29. novembra, na proslavi JLA, 22. decembra, je pa zbor nastopil z 11 pesmimi. — Preteklo leto je začela delovati v okviru prosvetnega društva tudi športna sekcija s košarkarskim, odbojškarskim in namiznoteniškim pododsekom. V njih sodelujejo predvsem mladinci. Športno delo pa ovira pomanjkanje rekvizitov ter finančnih sredstev.

Na občnem zboru tega društva so se poleg ostalega dotaknili tudi pisanja članov v lokalnem tisku. Izrečena je bila kritika, da so članki iz Loke v »Zasavskem vestniku« preveč »suhoparni« in da naj bi se položaj v prihodnje izboljšal — prav tako je bila izrečena želja, da bi več pisal o kmečkem življenju (Pripomba uredništva: Z največjim veseljem bomo prebrali vse za široko javnost zanimive članke prispevke iz Loke, zlasti pa kvalitete, kar smo še posebno poudarili v našem listu ob lanskem Novem letu! To pa ni odvisno samo od nas, marveč od odločilnih ljudi v Loki. Trdno smo prepričani, da je v Loki dosti ljudi, ki so sposobni pisati zanimive stvari iz svojega kraja, a vendar ne pišejo. Zanimivo je zlasti to, da nam ravno ljudje, ki so se na občnem zboru najbolj spottali nad dopisi iz Loke, niso poslali doslej niti enega samega članka v objavo. — Hic Rhodus hic saltat).

S. S.

O priznanju olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR TRBOVLJE — Predsedstvo

Na podlagi 2. točke 15. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih in v zvezi s 24. točko odloka Zveznega izvršnega sveta o finansiranju in poslovanju okrajnih zavodov (Ur. list FLRJ št. 14-85/53) je Okrajni ljudski odbor Trbovlje na seji okrajnega odbora in zbora prosvetne dejavnosti dne 16. februarja t. l. sprejel

ODLOK

o priznanju olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve v območju okraja Trbovlje

1. člen.
Razen olajšav, ki so priznane samoplačnikom pri plačevanju stroškov za zdravljenje z zveznimi in republiškimi predpisi, uživajo samoplačniki okraja Trbovlje še te-le posebne olajšave:
a) popolno oprostitve plačila za zdravstvene storitve ob pogojih iz člena 2 tega odloka;
b) delno oprostitve plačila za zdravstvene storitve ob pogojih iz 3. člena tega odloka.
2. člen.
Popolnoma so oproščeni plačila za zdravstvene storitve samoplačniki:
a) ki plačujejo letno manj kot

300 din dohodnine na posameznega družinskega člana;

b) šolska mladina osnovnih in srednjih šol za medicinsko indicirano preventivno zobno zdravljenje;

c) bolniki z nalezljivimi boleznimi, ki se zdravijo v bolnišnici, ali brezplačno ni določeno s drugimi predpisi;

d) bolniki ob lokalnih epidemijah za zdravljenje v bolnišnicah, četudi tako zdravljenje ni predpisano;

e) bolniki za zdravljenje v bolnišnici, če se je šele pozneje ugotovilo, da ne gre za nalezljivo bolezen, zaradi katere so bili napoteni v bolnišnico.

3. člen.

Delno so oproščeni plačila za zdravstvene storitve samoplačniki, ki plačujejo letno od 300 do 1500 din dohodnine na posameznega družinskega člana. In sicer plačajo:

a) če znaša njihov davčni preddpis od 300—600 din, 25%,
b) od 600—1000 din, 50%,
c) od 1000—1500 din, 75%.

4. člen.

Izjemoma se samoplačnikom ne glede na davčni preddpis lahko prizna večje olajšave, kakor so predpisane v prejšnjem členu, če so jih zadelo težke elementarne nesreče, ali če bi bili sicer zaradi predpisane plačila težko gospodarsko ogroženi.

Olajšave iz prejšnjega od-

stavka dovoljuje Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko okrajnega ljudskega odbora po predlogu Sveta za ljudsko zdravstvo in soc. politiko pristojnega občinskega ljudskega odbora.

5. člen.

Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO pa lahko olajšave iz 2. in 3. člena tega odloka v posameznih primerih tudi zmanjša ali celo ustavi, če je uživalca olajšave, ali kateri koli član njegove družinske skupnosti v zadnjem ali v tekočem letu imel izredne in nepredvidljive ne ter še neobdane dohodke, zaradi katerih bi brez večje škode zmožel višje ali celotno plačilo zdravstvenih storitev.

Če nastopijo taki dohodki v 6 mesecih po prejemu obračuna za opravljeno zdravstveno storitev, ima Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO pravico, da dodatno izterja delno ali celotno plačilo.

Olajšave iz 1. do 4. člena tega odloka se nanašajo na:
a) stroške za zdravniško pomoč in oskrbo v zdravstvenih zavodih;
b) stroške za zdravila in zdravstvene pripomočke;
c) stroške za prevoz z reševalnim vozilom, če je tak prevoz odredil pristojni zdravnik.

6. člen.

Olajšave iz 1. do 4. člena tega odloka se nanašajo na:

a) stroške za zdravniško pomoč in oskrbo v zdravstvenih zavodih;
b) stroške za zdravila in zdravstvene pripomočke;
c) stroške za prevoz z reševalnim vozilom, če je tak prevoz odredil pristojni zdravnik.

7. člen.

Olajšave in oprostitve po 2. št. 425/8-51.

in 3. členu tega odloka se priznava upravičencem na podlagi posebnega potrdila, ki ga izda za osebe iz točke 2. člena in za osebe iz 3. člena tega odloka tajnik pristojnega občinskega LO, za vse druge osebe pa pristojni zdravnik. To potrdilo morajo predložiti upravičenci zdravstvenemu zavodu ob prvem iskanju zdravstvene pomoči. V nujnih primerih se potrdilo lahko predloži dodatno, vendar najpozneje v 8 dneh po prejemu obračuna za opravljeno zdravstveno storitev.

Potrdilo o upravičenosti mora obsegati zlasti konkretno navedene okoliščine, ki upravičijo olajšavo in njen obseg ter mnenje Sveta za ljudsko zdravstvo in soc. politiko občinskega ljudskega odbora.

Obrazec potrdila predloži Svet za zdravstvo in soc. politiko okrajnega ljudskega odbora.

8. člen.

Proti odklenitvi zaprosenega potrdila je dopustna pritožba na Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO v 15 dneh po prejemu odločbe oz. po prejemu pismenega sporočila pristojnega zdravnika, da je pritožilo prošnja odklonjena.

9. člen.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

Predsednik:
Martin Gosak.

„Planinska roža - najlepši cvet...“

Tako pravi pesem v operi „Planinska roža“, katere uprizoritev je tudi najlepši cvet letošnje gledališke sezone v Radečah in bi skoraj dosegla „Miklovo Zalovo“ o kateri smo v pretekli jeseni toliko slišali. Nekateri pa pravijo, da je še lepša.

Res smo dolgo čakali na „Planinsko rožo“ in že smo bili prepričani, da bo popolnoma „ovnela“ — pa se je končno le pokazala na odru v vsem sijaju ter nas prijetno presenetila in očarala. Koliko ovir se ji je stavljalo na poti! Že ob samem začetku, ko je bil velik del igralcev pešcev, ki jih v Radečah vedno primanjkuje, na orožnih vajah. Pa nato pozimi: prehladi, nahod, kašljanje in kihanje — da bi človek kar obupal. Toda z dobro voljo so vse težave premagali in uprizoritev je uspela kot le malo katera v zgodovini radeškega gledališča. Da to drži, je dokazalo radeško občinstvo ki je v tem pogledu še zelo razvijeno, da je že sedemkrat do zadnjega kolenja napolnilo dvorano — in obeta se, da bo dvorana še večkrat polna, saj so jo nekateri gledalci že kar po šestkrat, drugi, ki so bolj oddaljeni, pa ne pridejo do vstopnice, ker so že v predprodaji vse razprodane.

Opereta je v celoti res dobro naštudirana in odlično podana. Že po prvih prizorih dobe igralci stik z občinstvom, ki ne popusti do konca zadnjega dejanja niti za hip. V prvem dejanju ugajata zlasti oba kmečka fanti, le da jima pogleda včasih skozi kožo nekoliko mestnega pobalinstva. Tudi vaspovalci so dobro podali svoje vloge, medtem ko je med „planinci“ nekoliko premalo živahnosti in prisrčnosti, proste planinske razgibanosti.

Nepozabna pa bo ostala kreacija Izidorja (prof. Janez Pešec), starega gledališkega „vratarja in ekonoma“, ker bi boljše prav gotovo ne videli niti v naših največjih gledališčih. Njegova igra je najbolj ugajala in občinstvo nepopisno navdušila. Gledališka „velika trojica“: ravnatelj (tov. Vinko Kramžar), režiser (tov. Rudi Steblovnik) in skladatelj (tov. Zdenko Rajner) je svoje vloge odlično zadelo in odigrala tako prepričevalno, da bi bolje ne mogla, zlasti v drugem dejanju. Ne slabše od Izidorja je bila podana vloga gospe režiserjeve (tov. Ljilka Steblovnik) in prav gotovo zasluži vse priznanje. Vloga Katje Silvan — „Planinske rože“ (tov. Stelka Felser) je bila glasovno in pevsko res izvrstna, lahko rečemo, za naše okolje nadpovprečna, igralsko pa premalo temperamentna in prepričevalna.

Balet radeškemu gledališkemu občinstvu res ni nekaj povsem novega, je pa zato na našem odru redkost. Baletni vložki v „Planinski roži“ po kvaliteti izvajanja in podajanja gotovo prekašajo vse, kar smo doslej takega gledali in lahko ugotavljamo, da naše gledališče tudi v tem pogledu iz leta v leto napreduje. Prvega, ki je gledalce res navdušil, lahko sprejmemo brez pripombe. Pri drugem, ki je bil glede na izvajanje in vsebino sprejet še topleje, pa bi bilo potrebno pri kostumih več harmonije.

Opereta — prva v povojnih letih — je kot celota uspela nad vse pričakovanja in jo lahko štujemo kot eno največjih uspehov radeškega dramskega delovanja. Škoda samo, da je za spremljavo na razpolago samo klavir; gotovo bi bil uspeh še popolnejši, če bi bilo mogoče postaviti v dvorano vsaj skromen orkester. Ker je sedaj led prebit, upajmo, da

bomo v prihodnosti videli še več jakih prireditev, zato naj tudi na to mislijo Radečani, predvsem pa IO DPD „Svoboda“.

Glasbeno vodstvo dr. Karel Malko, režija Ivan Pešec, pri klavirju Metka Letnikov. Človek, ki vsaj malo pozna delo in življenje pri gledališču, ve, koliko truda, dela, požrtvovanja in prezebanja je terjala ta uprizoritev. Koliko prečitih večerov, koliko ur napornega dela je vloženo v tako prireditev, ve in razume samo tisti, ki je kdaj okusil to življenje. Velikansko delo, ki pa najde le malo pravega priznanja in upoštevanja, še manj pa plačila. Edino plačilo in zadoščenje vsakomur, ki dela na

odru, je zadovoljno in hvaležno občinstvo ter notranje zadovoljstvo nad uspehom. Samo pri „Planinski roži“ skoro 4 mesece vaj, po tri tedensko — in koliko še drugega dela. Kje je nadalje delo za sceno, ki se na radeškem odru vsako leto kosa tudi z velikimi odri in je bila pri tej igri tudi nekaj posebnega, kar daje uprizoritvi še večjo veljavo. Toliko truda in požrtvovanja poleg svoje službe in domačega dela doprinašajo res le redki aktivisti. In vendar najdemo ravno kulturni delavci tako malo priznanja in upoštevanja za svoj doprinos za dvig kulture in socialistične ravni našega ljudstva. Vim.

„Teta Pehta“ v Trbovljah

V Trbovljah delujeta dve dramski skupini. Pripravili sta nam že nekaj uspešnih prireditev, ki so bile pretežno namenjene odraslim. Kako hvaležni gledalci so pa ravno otroci in s kakšnim zanimanjem sledijo predstavam, ki jim je pokazalo če-

Prizor iz mladinske igre „Teta Pehta“

sto. Večino vlog je razdelil režiser tov. Češnovar cicibanom otroškega vrta iz Zg. Trbovelj, pionirjem osnovne šole v Zg. Trbovljah, dijakom trboveljske gimnazije in pritegnil k igri še nekaj profesorjev. Akoravno so bili torej nastopajoči tako po starosti kot po igralških izkušnjah zelo različni, je bila igra vendar enotna in je prireditev uspela.

Otroci so odigrali svoje vloge lepo in neprislusno — od Mojce, ki je z lepim glasom in občutno zapela svoje pesmice, preko Kekca, ki je pokazal kar spretno igranje, pa tja do otrok in skratkov. Veliko požrtvovalnost so pokazali svojo običajno igranje uprizoritvi „Tete Pehte“. To pravilčno igranje je pripravila „Svoboda II“ v Zg. Trbovljah za dedka Mraza in jo ponovila

pastirja, prijetni sta bili nadalje obe vili, Malik pa je bil poleg Pehte za otroke najbolj živva postava. Igralci „Svobode II“ so pokazali svojo običajno igranje (motil je očetov jezik). — Igrice je poleg petja in klavirske spremljave poživljal še balet. Scena je bila zadovoljiva, motila pa je razsvetljava, ki bi jo bilo treba na vsak način izboljšati.

Uprizoritev je pokazala uspešno sodelovanje dijakov, profesorjev in igralcev. Želim, da bi nam „Svoboda“ — „Svoboda-Center“ in „Svoboda“ v Zg. Trbovljah — pripravili za otroke in mladino še kaj podobnih prireditev.

Kino „Svoboda-Center“

v Trbovljah (Delavski dom)

bo predvajal danes in jutri v četrtek, ob 5. in 7. uri italijanski film

„POT UPANJA“

V petek, soboto, nedeljo in ponedeljek pa ima na sporedu ameriški barvni film

„OSTRŽEK“

Kino „Svoboda-Trbovlje II“

bo predvajal ameriški film

„TRINAJSTO PISMO“

Razpored predstav bo razviden z lepakovi.

Kotiček za naše pionirje

Mesec Januar mi pripoveduje

Že več kot dva tisoč let je preteklo, odkar sem po rimskem bogu Janusu dobil ime. Imel je dva obraza: z enim je gledal v staro leto, z drugim v novo. Tako tudi jaz gledam v preteklost starega leta in v prihodnost novega. Ves svet me slovesno pričakuje: družine so zbrane okrog radia, po zabavišnih in velikih dvorinah igra godba, v kozareh se iskri vino, ljudstvo raja in pleše. Ko pa naznanijo moje rojstvo, ko udari dvanaest uro, se povsod razlega tako veselje, da mi srce poskakuje. Ljudje si stiskajo roke in si žele srečo, na sredi dvorane pa je velika številka: 1. januar 1954.

Leto za letom sem oznanjal človeškemu rodu, marsikdo se je na ta dan zamislil ob spominu na preteklost in mladost. Prekateremu se je čelo zmračilo alj zjasnilo ob pogledu na prihodnost. Nisem se menil zanje. Če je gledal nazaj, sem si mislil: »Kar si sejal, to si želiš.« Če pa je mislil na prihodnost, sem spet skomignil z rameni: »Kaj skrbiš? Kakor si boš postal, tako boš ležal!« Naj se človeški rod muči tako ali tako ob mojem rojstvu! Niso mi mar njegove težave! Raje se pridružim najmlajšim: tem še številke ne kvarijo njihove notranjosti. K tem najmlajšim prihitim v spremstvu dedka Mraza, na sankah jih obiščem. Sneg me zakriva, da ne vidijo mojih ledenih rok. Razvesele se mene in dedka Mraza,

saj najdemo v času, ki jim ga merim jaz, toliko veselja v zimskem športu, da prenekatere žele, da me ne bi še kmalu nadomestil kdo od mojih enajstih bratov.

Pa tudi sovražnike imam: stara ženica in dedek ob peči stoka: »Uh, ta januar, ali ne bo že mimo? Celo večnost je dolga!« Tudi hudomušen sem. Na jezicnice namečem snega, da imajo vlaki zamude. Odmašim luknje, da burja straši po snežnih poljanah. Tu in tam še kdo zmrzne, plazove snega rušim po planinah in strašim predzrne smučarje. Nisem ljudem vedno v veselje: globoko jim zamečem ceste, da z jezo odmetavajo sneg. A vem za ukaz narave: »Januar, pokrij me s snežno odejo! Odpočila bi se rada. Celo leto so mi rili po grudi, rodila sem jim obilen sad, sedaj pa naj malo zaspi...«

Pa izpolnim željo materi naravi, ki je še starejša od mene. Naj se me ljudje veselijo ali jeze, vladam jim s svojimi enajstimi brati. Prinašam dobro in slabo, vse kakor je prav za ljudi, in naravo. Ne morem biti vsem v veselje, ker ni mogoče ustreči muhastemu človeškemu rodu: kar je enim v veselje, je drugim v žalost.

Le z naravo si mirno podava roke, da zaspi v mojem naročju in jo spečo pustim, ko odhajam sam počivat.

Franc Šopar, dijak 2. b razreda nižje gimnazije v Hrastniku

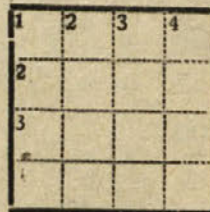
REŠITEV NAGRADNEGA MAGIČNEGA LIKA

Rešitev našega zadnjega nagradnega magičnega lika za pionirje se glasi: 1. Elan, 2. Lipe (lilpe), 3. apno, 4. neon.

Strogi žreb je določil, da dobi knjižno darilo pionir Miško Javornik iz Ljubljane, Herbersteinova 26, ki naj o priložnosti pošlje v naše uredništvo po obljubljeni nagradi.

NOV NAGRADNI MAGIČNI LIK ZA PIONIRJE

Boris Žužek, dijak 4. nižje gimn. v Litiji, nam je poslal spodnji magični lik, ki ga naj naši pionirji rešijo. Če bodo pridni, ta besedna uganika ne bo ravno pretežka zanje.

Navpično in vodoravno: 1. jedilno orodje (množ.), 2. zapreka (2. sklon, množ.), 3. cev, po kateri se pretaka kri, 4. ime države v Mali Aziji.

Črke: AA, IIII, K, L, N, OO, RR, V, ZZ.

Rešitve nam pošljite do sobote, dne 20. marca opoldne. Tudi tokrat bo dobil izrebrani pionir ali pionirka od nas lepo knjigo v spomin.

Ameriški film „TRINAJSTO PISMO“

Prvo pismo: »Gospa Laurentova, opazujem Vas in Pearsona. Jemajta, dokler ni prepozno, sicer bode obremen z vama trpeti še drugi.«

Drugo pismo: »Dr. Pearson, preden povem dr. Laurentu o Vas in Cori, Vam nudim priliko, da zapustite mesto.«

Tretje pismo: »Dr. Pearson, če ne prekinete odnosa s Coro Laurentovo in ne odidete iz mesta, si sami pripisate posledice.«

Četrto pismo: »Dr. Helier, če nečete, da bi bila bolnišnica vpletena v škandal, se pri priti iznebite Pearsona. Kar se tiče Higginsa, ga vprašajte o denarju, ki si ga je lani januarja nepošteno prisvojil iz bolniških pogodb.«

Peto pismo: »In šef zdravnik, ki tega človeka zaposluje, je nediskreten. Vaša hčerka ne bi smela hoditi sama k njemu v pisarno. Saj je še mladoletna.«

Šesto pismo: »Če se želite sestati z menoj, pridite nočjo ob osmih v cerkev.«

Sedmo pismo: »Meščanom! Pogreb, ki mu prisostvujete hkrati z vami, je prevara in hibernacija. Nikomur ni mar mladenci, ki se je usmrtil, najmanj pa še županu, ki bo izkoristil to priložnost za svoj volilni govor. Očistite mesto, ali pa boste imeli opravka z...«

Osmo pismo: »Marija Corbin, če pridete nočjo ob osmih v cerkev, boste zaslužili dr. Pearsona na sestanku z Vašo sestro Coro.«

Deveto pismo: »Prehitri ste v svojem zmagoslavju. Marija Corbin in jaz sva dve različni osebi. Nadaljeval bom s čiščenjem mesta, vse dokler ne izženete Pearsona.«

Deseto pismo: »Jean Louis Gautier! Dr. Pearson, ki Vas zdravi, je do Vas prav tako neiskren, kot je do žene svojega prijatelja. Ni Vam povedal resnice. Res je, da imate raka.«

Enajsto pismo: »Cori mi je vse povedala. Kako si mogel storiti to? Saj veš, kako sem Te ljubila. Nikoli več Te nečem videti.«

Dvanajsto pismo: »Dr. Pavel Laurent! Vaš kolega dr. Pearson izrablja Vašo odsotnost in Vas varja z Vašo ženo.«

Trinajsto pismo: »Meščanom! Delo škrlatnega peresa je zaključeno. To je zadnje pismo, ki sem ga...« Konec... Poznamo vrsto duševne bolezni pod imenom »folie à deux«, blaznost v dvoje. Do te pride, kadar duševno bolni vsili svoje obsedene zamisli komu drugemu v svoji bližini. Zdravnik Laurent je iz svoje ljubosumnosti nad mladostjo svoje žene sprva sam pisal anonimna pisma, pozneje pa prisilil še ženo v to.

Kino „Svoboda-Zasavje“ predvaja od 17. do 21. marca naslednje filme: ameriški kavbojski film »BRZOJAV NA ZAPAD« Predstave: v sredo, 17. marca ob 5. in 7. uri; v četrtek, 18. marca ob 5. in 7. uri; angleški kriminalni film »TRENUTEK OBUPA« Predstave: v soboto, 20. marca ob 5. in 7. uri; v nedeljo, 21. marca ob 3. in 7. uri; v ponedeljek, 22. marca ob 5. in 7. uri.

ZAGORJE

V našem listu smo dne 17. t. m. pod rubriko »Novice iz Zagorja« med drugim poročali, da si je že prve dni po vselitvi v 18-družinsko hišo na Polju neki moški zlomil nogo na parketu. — Na to kratko notico, h kateri smo ob koncu pristavili, da bo treba več previdnosti, smo pa sedaj dobili od Sindikata rudarjev dopis, ki izzveni tako, da je sindikat nad tem našim poročilom užaljen. Na sumu ima dopisnika, da se hoče iz rudarjev »nortevati«. V pomirjenju pripominjamo k dopisu tega sindikata, da nista imela niti dopisnik iz Zagorja niti uredništvu lista namere, da bi se rogala nad to nesrečo. Poudarjamo, da niti od daleč ne! Člani uredništva lista in dopisnik sam so zrasli in še živijo med rudarji; preveč spoštujemo rudarje in njihovo težavno delo, da bi se nad pripetivšo se nesrečo nad rudarji rogali. Toliko v pojasnilo, saj vendar sama pripomba ob koncu inkriminirane notice resno pravi, da hoče dopisnik opozoriti na večjo pazljivost na parketnih tleh. To je bilo vse in nič več. — Uredništvo.

ALI STE ŽE

poravnali naročnino za „Zasavski vestnik“

„Seveda tam malčal...“

»Ljubi vas,« sem ji rekel. »Priznal mi je. Vam pa tega ne upa povedati.«

»Samo vam se upa to reči?«

»Tako izgleda.« Nasmehnila sva se drug drugemu.

»Sla bom ponj,« je pristavila in vstala, »čeprav se bojim.«

»Mislite na to; tudi on se boji. Ne prenašate se,« sem ji svetoval. Odšla je ven. Za trenutek je stala njena vrtka silhueta v mesečini. Njena rjava dolga obleka je bila odpet zapeta. Zadnji gumb je bil odpet. Mislim sem na njen čudovit rožast pulover, in žal mi je bilo, da ga ni mogla nositi. Ko sem se hotel uvesti, je prišla Ana Dickson v sobo.

»John je stopil v klet, da prinese nekaj pižame,« je rekla. Ko pa je opazila, da sva sama, je obstala pred menoj in mi zašepetala: »Vi ste govorili z Mamm, kajne? Ali ste ji povedali?«

Odkimal sem. Kaj je hotela Ana? Kaj je vedela? Ko je opazila, da ne maram govoriti, je planilo iz nje: »Vi seveda veste, da so bili biserničasti gumbi, ki ste jih našli v kaminu, od Mamm in rokavic. Da je Mamm in ne jaz napravila ogenj v kaminu, da sežge rokavice.«

»Da gospa, to vem. In kaj veste vi?«

Se vedno je stala pred menoj. »Opazovala sem Mamm. Že več dni. Nekaj je imela v načrtu. Mislim, da je pripravljala nekaj strašnega. Imela je strup, ki ga je prinesel moj oče iz Indije. V noči, ko je Jay po svojem strašnem prepiru z Edith odšel iz hiše, se je Mamm morala ukvarjati s tem strupom. Slutim, da si je v ta namen nataknila rokavice. Potem je izvedela o smrti Jaya in vse sežgala. Seveda ne vem nič natančnega. Sele ko ste našli v pepelu biserničaste gumbe Mamm in rokavice, se mi je začelo svitati.«

»V zmoti ste, gospa,« sem ji rekel.

Prikimala mi je, kakor da je z mojimi odgovori zadovoljna. »Mamm je živela celo svoje življenje za nas, otroke. Bilo bi nekaj strašnega, če bi odšla od nas na ta način.«

»Toda prosim vas...«

Ana mi je še enkrat prikimala. Ustavila me je v govorjenju. »Zelo težko mi je, da se ne upam govoriti o stvari z Johnom. Toda sinoči, preden sem zaspala, sem razmišljala o vsem in prišla do zaključka, da je bila smrt Jaya nekakšna usoda. Ali sme človek kaj takšnega misliti?«

Srečala sva se s pogledi. Nje-

ne rjave oči so sijale temneje, kot so bile v resnici. Niso bile več oči panterja. Spet mi je bila blizu, kot že enkrat, in skoro bi ji bil dejal, da sem Jayevo smrt občutil kot ona. Vendar sem ji samo svetoval: »Ne mislite več na to, gospa, ali pa mislite na nekaj veselega, lepega: da so se pri življenju John in Mamm ter vaša sestra z Dulcie in — da je poletje še dolgo.«

»Da,« je rekla. »Prav imate.«

Nato mi je stisnila roke prav v trenutku, ko je John prišel z dvema steklenicama v sobo. John se je smehljaj.

Tisto sekundo sem zaslišal zunanaj skovikanje sove. Ustrašil sem se. »Kaj je to?« sem vprašal zmeden. Ker pa je bilo istočasno zunaj na terasi slišati korače, je Ana rekla: »Anthony je zunaj z Dulcie. Sta že tu!«

»Anthony,« sem zaklical, »si slišal sovo?«

Ko me je pogledal, ni izpustil roke Dulcie. »Sovo? Pa zakaj ne bi bilo sov?« Moj obraz ga je nabrzd zmedel. Spomnil sem se nekaj posameznosti: »Bela dama!« je planilo iz njega. Pa ni zvenelo prestrašeno. »No, z belih dam si ne delam posebnih skrbi,« je pristavil. Nam vsem se je zdelo, da je Dulcie malo stisnil k sebi.

Ta je obrnila k njemu glavo in ga vprašala smehljaje: »Ne...?«

Takrat pa je Edith Eddington stopila v sobo in Anthony je izpustil Dulcie. »Bila sem pri Mamm,« je rekla. Mamm vse po-

zdravila. Utrujena je in se je že vlegla.«

»Pa menda ni bolna?« je zaklical Anthony. »Ali naj grem k njej?«

»Mamm ni bolna,« je dejala Edith. »Mnogo lepih, zelo odkritosrčnih besed mi je rekla. Pravzaprav me je osramotila. Človek ne sme obupati.«

Togo in pokonci zavravana je sedela na stolu. Dulcie je stopila k njej in jo pritisnila k sebi.

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, zato smo vsi različno slišali Ano:

»Naša Mamm se je rodila pod srečno zvezdo. Sama dobrota in ljubezen diha iz nje.«

Takrat pa je sova zunaj zaskovikala drugič. Tokrat, mislim, da so jo slišali vsi.

John Dickson je izgledal od nas vseh najbolj energičen. Stopil je k velikim steklenim vratom, ki so držala na teraso in jih z ropotom zaprl.

»Tako...« je dejal. In nič več. Vsi smo mu bili hvaležni. Sovinega skovikanja ta večer ni nihče prenesel.

Bilo je že čez enajsto uro, ko sva se z Anthonyjem poslovila. Šla sva po stranski poti mimo glavne ceste, ne da bi sploh spregovorila kakšno besedo. Toda če ima nekdo smolo, mu bo tudi ob najlepšem vremenu priletel kos strešne opeke na glavo. Anthony je bil dobre volje ter je šel vso pot nekoliko pred menoj.

»Zakaj tečeš ves čas dva koraka pred menoj?« sem ga vprašal.

Izgledal je dobre volje in mi odgovoril: »Ker sem dve leti mlajši kot ti!« Ustavil se je, da bi držal korak z menoj, je pa spregledal neko kotanjo na cesti. Stopil je vanjo in izpahnil členek na nogi. Stokajoč in preklinjajoč celo, je obstal na mestu, stoječ na eni nogi kot štorklja.

Takrat pa je pridrvelo za nama motorno kolo. Gospod Graves naju je spoznal v luči reflektorja. Ustavil se je. Po kratkem pojasnilu, kaj se je zgodilo, se je Graves ponudil, da vzame s seboj Anthonyja in ga spravi domov.

Anthony me je obupano pogledal.

»Kar usedi se,« sem mu dejal. »Saj se bova še pozneje videla.«

Tako se je odpeljal.

Začel sem razmišljati, v kakšno nezaželeno vlogo me je ta večer potisnila usoda. Kako prav sem storil, da se nsem poprej nikomur zaupal! Spomnil sem se Edith Eddingtonove. Namignil sem ji bil, da je bil njen mož na poti k zdravniku. Toda verjetno so govorili z njo drugi in ji omenili, da je Jay že iz kopalnice slišal psa in tekel za njim do potoka. Tam se je najbrž spotaknil in padel po tleh ter obšel s pretresenimi možgani. Kakor je znal to tako prepričeval, no povedati gospod Graves An-

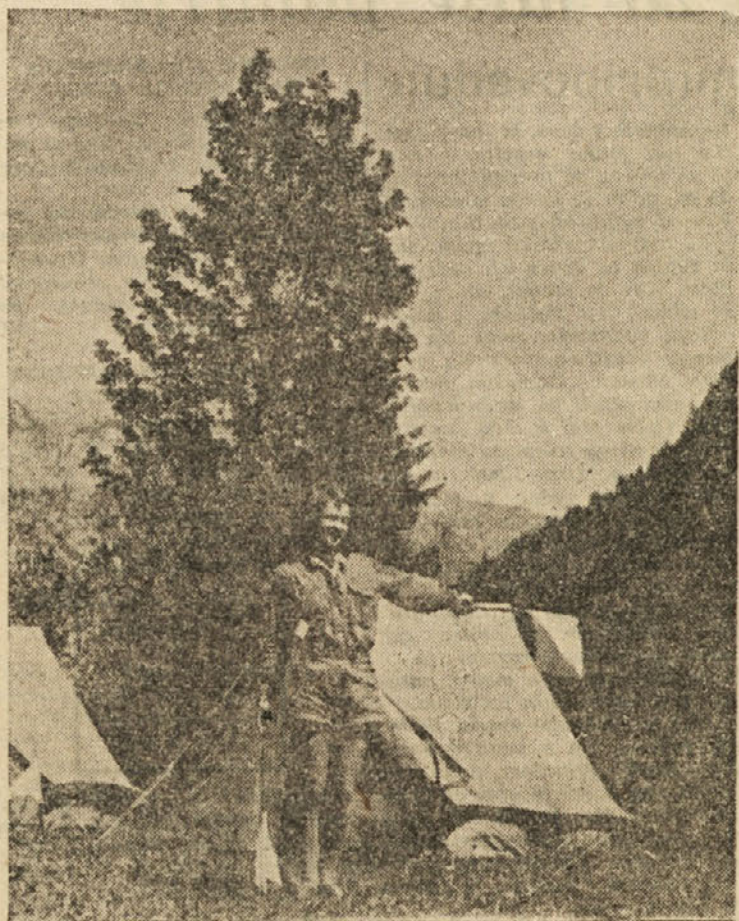
thoniju. Vse ostalo je bilo razumljivo.

Prekoratil sem potok. Tokrat ni bilo megleno vreme in mesec je sijal zelo svetlo z zvezdo v srpu, kakor kak turški grb. Se enkrat sem pogledal okoli sebe. Tam za grmovjem se je zgodila nesreča z Jayem Eddingtonom. Pri okrnili vrbi pa sem našel potem Pluta.

Hitel sem domov. Zdelo se mi je, da stišim v daljavi monoton ropot motornega kolesa, ki se počasi izgublja. Mislim sem na Eddingtona, ki se je hotel znebiti svoje žene, da bi mogel nato neko mlajšo — Dulcie, ki ga ni ljubila — poročiti. Mislim sem na Mammino v razburjen naglici storjeno zamenjavo obeh zobnih ščetk, ko se je Jay spet vračal po stopnicah, ona pa je bila še v kopalnici. Mislim sem na strel, ki sem ga oddal iz lovske puške, ki je zapravljeno, zgrešeno življenje Eddingtona za nekaj minut skrajšal. Na belo damo se pa nisem spomnil.

Hotil sem s sklonjeno glavo. Mislim sem težke misli, ki so vlekle k zemlji. Bilo je toplo. Odpej sem gumb ovratnika in si razhljal vrat. Nato sem lezel čez plot. Bilo je to na neugodnem mestu, kjer sem se na boječnem grmovju nataknil in se nekajkrat zbedel. Ko sem bil spet na tleh, je bela dama stopila iz za debla nekega hrasta.

(Dalje prihodnjič)

Taborniki pozivajo na zbor.

S prirodo k novemu človeku

Taborniki rodu „Temnega hrasta“ v Hrastniku, se pripravljajo na nova taborjenja

Osnovna misel taborniške organizacije: seznaniti našo mladino s krasotami prirode, združevati jo v zavestnih delovnih skupinah, utrjevati in buditi v njej ljubezen do domovine, in ji končno nuditi veselje in zabavo na najpreprostejši in najnaravnejši način — vse to je že v aprilu leta 1952 združilo nekaj starejših članov in okoli njih mladež v Hrastniku. „Temni hrast“ naj bo ime našemu rodu, saj bodo naši prvi delovni sestanki v hrastju nad Rošem — to ime so si torej izbrali hrastniški taborniki za svojo organizacijo. In delo se je začelo. Članstvo je naraslo preko celega leta. Od dnevnih izletov in sestankov v prirodi so člani prišli k izbiranju sredstev za večji podvig svoje organizacije, k uresničenju cilja vsakega tabornika: tabor!

Iznajdljivost mladih, spretnost in vztrajnost starejših — pa so potrebna sredstva kar kmalu zbrali in haj! — na tabor v Izlake. Udeležilo se ga je okrog 45 tabornikov. Na jasi ob kopalnici v Izlakah so si uredili svoj novi dom in začeli v njem novo življenje — taborniško življenje. Dasi brez izkušenj, so si to življenje vendar tako lepo uredili, da se ga še danes izmed udeležencev še vsakdo veselo spominja. Prvi taborniki so opravili svoje izpite, prvi so prejeli svoja taborniška imena, prvi so dali zaobljubo organizaciji — prvi je zagorel ogenj rodu „Temnega hrasta“.

Nad vse uspele tabornike je dal vsemu članstvu nov polet, vodjena rodu, starejšini Tonetu Klemenu in tajniku Milanu Lazniku — po taborniško „Modrasu“ in „Iztoku“ — pa zadovoljenje za nesebično delo in zagotovilo, da sta na pravi poti. Se je bilo nekaj lepših dni — kdo jih ne bi izkoristil! „Se na morje gremo!“ — tako so sklenili. Pa so taborniki „Temnega hrasta“ — to pot največ starejši — razpeli bele šotore ob prelepi jadranski obali v Voloski. Ti naši dopustniki — taborniki ne soglašajo s tistimi, ki trdijo, „da naš človek ne zna ali noče izkoristiti svojega zaslužnega dopusta“. „Samo prava družba mora biti, pa dober organizator, pa ne gremo domov,“ — tako so rekli ko so se ob koncu svojih počitnic spet vrnili v Hrastnik. Le poslušajmo jih, kako je bilo.

Že več dni pred odhodom je bilo med taborniki vse živo; vsi so delali, se šajali in se pripravljali za odhod. Na dan odhoda so se proti večeru že zbirali na železniški postaji. V pesmi in veselju so odhajali ter si dvajset ur pozneje že urejali svoje novo domovanje v Voloski. Lepa vasica je nastala neposredno nad obalo našega

morja — nad njo pa je plapolala zastava rodu „Temnega hrasta“. Od jutro do večera, vsak dan je bilo novo življenje: študij, predavanja, osvajanje taborniških veščin, kopanje, plavanje ter telovadba — dan pa se je zaključil ob prijetnih prireditvah in pogovorih ob tabornem ognju. Niti strašna burja, ki je hotela uničiti novo nastalo vasico ter jo zaliti z vodo, ni zmanjšala prijetnih spominov na to taborjenje.

In še nek drug podvig so napravili člani našega rodu. Nekaj od njih je partiznilo v letih naše narodnoosvobodilne vojne po naši Dolenjski. Ti so zbrali okrog sebe še nekaj pogumnih mlajših članov in članice — in vsi so odšli peš, z vozovi ali avtom — kakor je pač naneslo — na proslavo slovenskih partizanskih brigad v Dolenjskih Toplicah. S prelepimi vtisi s te proslave so taborniki „Temnega hrasta“ zaključili leto 1952.

Zima in začetek leta 1953 ni sta uspavala našega rodu. Ko so na obnem zboru ugotovili, da so prejšnje leto dobro in pravilno delali, in da se je taborniška organizacija v Hrastniku med organizacijami in društvami, ki vključujejo v svoje vrste predvsem mladino, uvrstila po številu članov in po delavnosti na prvo mesto, so se bolj zavijali rokave; starejši člani so si osnovali klub, mladi člani pa so se zaradi boljšega dela porazdelili v družine in vode. V svoje vrste so pritegnili še nove člane — starejši in mlajše — ter začeli z rednim delom. Vodniški tečaji, delovni sestanki nad Rošem, priprava šotorov — to so bila redna opravila tabornikov tik pred novo taborniško sezono.

Uprava roda, ki je do meseca junija pripravila že vse potrebno za uspešno in množično taborjenje članov, je trla še ena skrb: za toliko število mladine imamo premalo šotorov! — Tako je povedal na seji ljudskega odbora mestne občine Hrastnik član rodove uprave, upravitelj šole Jože Kenk, ki je sam postal v treh mesecih navdušen tabornik. Pa so mestni očetje prikimali z glavami: sporazumeli so se, da ne bi bilo prav, če njihovi sinovi in hčerke ne bi imeli strehe nad glavo. In primaknili so lepo vsotico k rešitvi tega problema. S tem so si pridobili srca vseh mladih, pa tudi starejših tabornikov, ter s svojo odločitvijo sprožili in v prvem sestanku članstva uro huronskega vpitja, navdušenja in ploskanja. — In sedaj je šlo kakor plaz: tabor se je vrstil za taborom. Mesec julij in avgust lanskega leta sta bila prekrat-

Dobovski smučarji so zaključili zimsko sezono

V nedeljo, 7. t. m. so na Kumu izvedli klubsko prvenstvo smučarskega kluba „Kum“ v alpskih disciplinah. Vreme je bilo odlično, le sneg je bil pretrd in nevaren za padce. Tekmovali so člani, mladinci in pionirji. Tekmovalna proga za slalom, ki je imela nad 25 vrtač, je bila na samem vrhu Kuma. — Rezultati:

Člani: 1. Janez Knez (57,9), 2. Pavle Knez, 3. Darko Krajšek. — Mladinci: 1. Ivan Dolanc, 2. Jani Odlašek, 3. Ciril Dolanc. — Pionirji: 1. Jurij Kovač, 2. Stanko Strgaršek, 3. Miro Trotošek.

Tudi proga za smuk se je začela na vrhu Kuma in je bila dolga 2 km. — Rezultati:

Člani: 1. Pavel Knez (3:09), 2. Janez Knez (3:13), 3. Jože Kamnikar (3:16). — Mladinci: 1. Marjan Bajda (3:46), 2. Ivan Dolanc, 3. Ivan Strgaršek. — Pionirji: 1. Polči Jamšek, 2. Miro Trotošek.

V kombinaciji je zmagal pri članih Janez Knez, pri mladincih pa Ivan Dolanc. P. R.

ka za potešitev vseh želja. Pa pojdemo lepo po vrsti! Ko so se skrbni očetje nekoliko odprli svoje mošnjičke in mamice pripravile kupe koristnih nasvetov — se je odpravila na pot prva izmena tabornikov.

(Konec prihodnjic)

IZ HRASTNIKA

Kar dvanajst novih enostanovskih hiš je zraslo lansko leto. Te gradijo hrastniški rudarji in rudniški uslužbenci. Spravili so jih pod streho. Letos pa bodo delo nadaljevali. Upamo, da se bo v jeseni že nekaj lastnikov vseh hiš in te nove hiše in s tem saj malo omilili hrastniško hudo stanovanjsko stisko.

Najmarljivejši vrtničarji so že začeli s prvimi deli na svojih vrtničkih. Radi bi, da bi jim čimprej zrasla solata in prva pomladna povrtnina. Samo slabo in še hladno vreme zadržuje njihovo dejavnost.

Mestni odbor Rdečega križa je moral prestaviti zaključek tečaja za prvo pomoč in napovedani zabavni večer od 20. t. m. na 3. april, ker bo imeo 20. t. m. Planinsko društvo v Hrastniku veliki planinski ples.

Na dvobeju v Čakovcu med Hrvatji in Slovenci v tekmi na orodju je zmagala slovenska vrsta. Na skupnem plasmaju je bil Vrancič (Hrvat) pred Slovencema Oblakom in Vebrom. Hrastniška mladina Jurkovič in Senica sta se uvrstila na četrto ozir. osmo mesto.

LJUBLJANA: PROLETAREC 5:2 (2:2)

Ljubljana je nastopila v kompletni postavi. Prijateljska tekma. Sodil je Benčina iz Hrastnika dobro. Igranje je bilo neprimerno za igro. Mem tekmo je rahlo deževalo. Gledalcev 200. Proletarec je zaigral v prvem polčasu odlično, v drugem polčasu pa je prišla do izraza kondicija boljšega nasprotnika.

MALIOGLASI

PREKLIC. Podpisana Franc Polc, rudar, stanujoč Ržiše šte. 1 in Ivan Benko, delavec, stanujoč Jesenovo št. 29, občina Čemšenik, preklicujeta vse neresnične govorce, katere vsa govorila o tov. Mariji Lebar, pos. hči, Jesenovo šte. 31 in se ji zahvaljujeva, da je odstopila od nadaljnje kazenskega postopka. — Franc Polc in Ivan Benko.

PREKLICUJEM, kar sem govoril o Maksu Afiliu iz Ključevca. — Zeljko Smuk, Završje-Trbovlje.

PREKLICUJEM lažnive besede, ki sem jih govoril proti Dragici Grahek iz Zagorja. — Mirko Odlašek, Zagorje ob Savi, Prešernova 22.

PREKLIC. Obžalujem žaljivke, izrečene proti tov. Alfonzu Ceglarju in Joahimu Balohu. — Ivan Ermini, Zagorje.

PRODAM NOVO POSTELO in nočno omarico. Naslov v upravi našega lista.

OGLAS

Enodružinska hiša in hiša z lokalom in stanovanjem v Kisovcu pri Zagorju se ugodno proda. Naslov v upravi našega lista.

Rudar - zmagovalac pokalnega turnir'a

Za osvojitev pokala OLO Trbovlje je bil v nedeljo, 14. marca, pokalni nogometni turnir na igrišču SD „Rudarja“. Sodelovali so Rudar, Bratstvo, Svoboda (Trbovlje) in Dobrna. Pogrešali pa smo Proletarca iz Zagorja in Svobodo iz Kisovca. Proletarec je igral doma prijateljsko tekmo z Ljubljano. — Tekme so igrali na izpadanje dvakrat po 30 minut.

V prvi tekmi sta se srečali moštvi Bratstva iz Hrastnika ter Svobode iz Trbovelj. Po zanimivi in borbeni igri se je leta končala neodločeno 3:3 (1:1). Ker v regularnem času ni bilo zmagovalca, se je vršilo streljanje enajstmetrov. Bolj uspešni so bili Hrastničani, ki so spravili v mrežo nasprotnika 4 žoge, igralci Svobode pa samo tri.

V drugi tekmi je moralo moštvo Dobre kloniti proti boljšim igralcem Rudarja s 6:0. Igra v prvem polčasu je bila zanimiva ter so imeli igralci Dobre tudi možnosti za izenačenje obeh golov. Na momente so bili Dobrnjani enakovredni nasprotnik Rudarja — v drugem polčasu pa je prišla do izraza premoč Rudarja, ki je dal ponovno 4 gole. — V finalni tekmi sta se srečali moštvi

Šahovsko srečanje

Prejšnjo nedeljo so se v prijateljskem srečanju pomerili šahisti „Svobode“ in šahovske sekcije „Dobrna“ v klubu rezervnih oficirjev v trboveljski rudniški restavraciji. Tekmovali so na 10 deskah. Obe moštvi sta se borili za doseg zmage, vendar je v tem srečanju zmagalo močnejše moštvo „Dobrne“ z rezultatom 6,5:3,5 točke. Pri „Dobrnih“ so zmagali: Frece ml., Frece st., Vodišek, Kolenc, Cene in Ivan Golja, za „Svobodo“ pa so bili uspešni Hribar, Lebar in Jože Gracar, medtem ko sta Janez Lavrič in Marjan Vodišek končala partijo remi. — Obe moštvi sta pokazali povprečno znanje v šahu, z nadaljnjim šahiranjem in tekmovalni pa je pričakovati napredek v šahovskem znanju.

Moštvo „Dobrne“ želimo, da bi se čimprej registriralo kot šahovski klub in da bi imelo obilo uspehov v nadaljnjih tekmovaljih.

Ob tej priložnosti omenjamo še, da je nogometni klub „Svobode“ predzadnjo nedeljo gostoval v Velenju, kjer je odigral prijateljsko tekmo z nogometnim moštvom domačega „Rudarja“. Končni rezultat tega srečanja je bil 1:6 v korist velenjskega „Rudarja“. L. S.

TRBOVLJE: BRATSTVO 5:0 (4:0)

v kateri je moštvo Rudarja premagalo borbene Hrastničane, ki imajo v svojih vrstah večinoma mlade moči. Od starejših igralcev sta v moštvi le Groznik in Komlanc. Hrastniško moštvo pa je kljub porazu zapustilo pri gledalcih dober vtis. V prvem polčasu se je videla očitna premoč Trboveljčanov 4:0. V drugem delu igre je pa moštvo Rudarja nekoliko popustilo ter je doseglo samo še en zadetek. — V skupnem plasmaju pionirjev, mladincev in

prvih moštev je najboljši Rudar, ki si je pridobil pokal OLO Trbovlje.

V nedeljo, dne 21. marca nogometna tekma na igrišču Rudarja v Trbovljah **LOKOMOTIVA: RUDAR** (Zagreb)

Tekma bo popoldne. — Za primer, da bi Lokomotiva odpovedala prihod, bo tekma z drugim nasprotnikom. Po informacijah, dobjenih zadnjo nedeljo, je Lokomotiva pisala, da bo prišla v Trbovlje.

Gostovanje v Gorici

ŠD „Železničar“ — ŠD „Rudar“ 2:1 (0:1)

Prejšnjo nedeljo je gostovalo kombinirano moštvo „Rudarja“ v Novi Gorici, kjer je nastopilo v prijateljski nogometni tekmi proti ŠD „Železničarju“.

Na pot je odšlo revirsko moštvo že tako ali tako oslabilo, poleg tega še naporno tovanje — vse te okoliščine torej niso dajale velikih izgledov za kakšen uspeh. Nogometiši so potovali vso noč in spanje treh ur dopoldne ni moglo nadomestiti izgubljene noči, kar so posebno občutili mlajši igralci.

V prihodnje bi bilo umestnejše se takim gostovanjem izogniti, ker pač več škodijo, kot koristijo, zlasti še, če ne moreš nastopiti s kompletnim moštvom, s katerim se računa na bližnje prvenstvo. Nekateri igralci pač mislijo, da so te tekme zgolj nekaj luksusa, ne pa priprava za prvenstveno tekmovalje ter jim je zabava po važnejša. Z gornjimi pripombami pa ne mislim zagovarjati neuspeha.

Tekmo so nogometaši odigrali na igrišču v Sempetru pri Novi Gorici. Teren travnat in ne popolnoma suh, toda primeren za igro. Vreme sončno in precej toplo. Sodnik iz Nove Gorice je bil v prvem delu igre zadovoljiv, v drugem polčasu je pa igro izpustil iz rok, kar so domači igralci izkoristili na momente za surovo igro. Glede rezultata ni oškodoval ne eno ne drugo moštvo. — Moštvo „Rudarja“ je nastopilo v sledeči postavi:

Hauptman I. Hladnik, Traun, Savšek, Knaus, Lamovšek, Perc, Gačnik (Klun), Georgijevski, Jerše in Klenovšek.

„Rudar“ je imel vseskozi več od igre, zlasti v prvem polčasu, kjer bi lahko vsaj s 3 goli razliko odšel na oddih. Toda neodločnost pred golom kakor tudi slabo streljanje na gol je to onemogočilo. Tudi v drugem

delu igre je „Rudar“ deloma prevladoval na terenu, toda za protivni gol je bil še manj nevaren kot v prvem.

Domačini so prihajali redkeje pred gol „Rudarja“, predvsem v prvem polčasu, toda vsak njihov napad je pomenil nevarenost za vrata, tako da je bil Hauptman nekajkrat primoran resno intervenirati. V drugem delu igre, posebno po izenačenju, je „Železničar“ izvedel nekaj nevarnih napadov in je mnogo streljal na gol, kar pa ni rodilo uspeha, bodisi po zaslugi Knausa ali Hauptmana, ali pa zaradi netočnega streljanja na vrata. V tem delu igre sta precej popustila oba branilca zlasti Hladnik, kakor tudi ostali. Na splošno je tempo igre v tem delu popustilo, posebno pri igralcih „Rudarja“, kar je bilo morda posledica neprepane noči. Na splošno pa je „Rudar“ dal slabo igro, zlasti v drugem delu, ki se z igro na Reki ali v Celju ne da primerjati.

„Rudar“ je bil tehnično boljše moštvo in je nasprotnika v tem pogledu daleč prekašal, medtem ko so bili domačini borbeni in postrtovalni ter so močnejše streljali na gol. Najboljši posamezniki pri „Železničarju“ so bili znani Korbet, srednji napadalec in leva zvezda, pri naših pa Knaus, Hauptman in deloma Savšek.

Ob tej priložnosti je še potrebno omeniti, da „Rudar“ ne bi imel tistega uspeha, kot bi ga lahko in bi ga moral imeti, kar pa odvisi od resnosti samih igralcev, ki so v sestavi I. moštva. Zato naj prizadeti igralci ne čakajo lepih in toplih dni z raznimi izgovori, tudi naj ne mislijo ob odigranju tekme zgolj na zabavo — pred očmi naj jim bo, da je prvenstvo in prva važna tekma pred vrati.

REVIIJA

NA-MA iz Ljubljane

veleblagovnica

Na ma

LJUBLJANA

Pomladna revija 54

Dobra in poceni kapljica

se dobi vsak dan v kleti pri Pravdiču v Trbovljah. Nudimo vam odlično dolenjska črnilo po ceni 115 din za 1 liter pri nakupu najmanj pet litrov.

Priporoča se

TRGOVSKO PODJETJE OZZ TRBOVLJE (v likvidaciji)